

SZEGEDI EGYETEM

A Szegedi Tudományegyetem lapja – www.u-szeged.hu/szegediegyetem – LIX. évfolyam, 7. szám, 2011. szeptember 12.

PASSZÍVAN NEM LEHET TUDÁST SZEREZNI

Megnyitották a 2011/12-es tanévet a Szegedi Tudományegyetemen

A tanévnyitóra a hagyományoknak megfelelően idén is a TIK színháztermében került sor. Fotó: Gémes Sándor

A kormány szándéka, hogy talpra állítsa, erősítse a felsőoktatást és a köznevelést – jelentette ki Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár a Szegedi Tudományegyetem ünnepélyes tanévnyitóján, ahol Szabó Gábor rektor arról beszélt: nem létezhet olyan felsőoktatási törvény, mely az SZTE-nek mint a hazai felsőoktatás zászlóhajójának árt, hiszen az magának a nemzetnek árt.

Az SZTE tanévnyitó ünnepi szentelésén – melyet szeptember 3-án tartottak a már hagyományos helyszínen, a József Attila Tanulmányi és Információs Központ kongresszusi termében – Hoffmann Rózsa államtitkár mellett Botka László polgármester, Dux László helyettes államtitkár, a társ egyetem rektorai, a Csongrád Megyei Bíróság elnöke, a megyei rendőr-főkapitány, a Szegedi Nemzeti Színház főigazgatója és több más közéleti szemé-

lyiség is tiszteletét tette. A zsúfolásig megtelt teremben helyet foglaltak az elsősök, a gólyák képviselői is az egyetem tanári testületének társaságában, s az eseményt első alkalommal élő közvetítésen keresztül kísérhették figyelemmel az SZTE Összegyvetemi Gólyatábor résztvevői.

„Szegeden nem lehet az oktatásról beszélni úgy, hogy ne szólnánk Klebelsberg Kunóról, akinek a város és egyeteme felvirágzását

köszönheti” – mondta a Nemzeti Erőforrás Minisztérium oktatásért felelős államtitkára a tanévnyitón. Hozzátette: ő volt az, aki felismerte, hogy egy város szívében, lelkét és agyát az universitas jelenti, s nem elég az országban egyetlen fővárosi nagy egyetem – akkor is voltak ilyen hangok –, hanem arra van szükség, hogy a vidéki települések gazdaságukban és kultúrájukban megerősödjének.

Folytatás a 2. oldalon.

ACADEMIA

A trianoni vést követően kolozsvári menekült egyetemként is emlegetett Szegedi Tudományegyetem történetével kapcsolatban döntő elemnek tekinthetjük, hogy az 1872-ben Kolozsváron létrehozott magyar királyi tudományegyetem kezdettől fogva az 1581-ben alapított Báthory-féle academia szellemi örökösének vallotta magát. Talán így lehetne egyetlen mondatba sűríteni azt a mondandót, amit az elsősöveseknek és – újdonsága révén – az egyetemi polgárság egészének illene ismerni.

Újdonságról beszélek, mert valóban csak néhány esztendő az felismerés, illetve a történeti összefüggések elfogadása, miszerint a Báthory István lengyel király, litván nagyherceg és erdélyi fejedelem által a jezsuiták kolozsvári kollégiumának keretei között alapított academia a jogfolytonosság és a szellemi örökség révén a mai, integrált Szegedi Tudományegyetemnek az elődje. 2011-ben tehát az egyetem alapításának 430., Szegedre kerülésének 90. évfordulójára gondolunk, de mert egyik sem tartozik a megünneplendő kerek számok közé, ma inkább megemlékezésekről beszélünk.

Bár volna okunk ünnepelni, hiszen az egyetem a nemzeti és a nemzetközi köztudatban is egyre tekintélyesebb, sikeresebb és erősebb. Azt viszont nem tudni, hogy a fűnyíróra bekötött felsőoktatási törvénytervezet s a mögötte meghúzódó szemlélet milyen jövőt szán az SZTE-nek és a hozzá hasonlóan a tehetséggondozásra szakosodni kész felsőoktatási intézményeknek. A szemlélet és a jelenlegihez nagyon hasonló tervezett finanszírozás ugyanis olyan jövőképet rajzol, amelyben alig látni a különbséget a futottak még főiskola kisvárosi kihelyezett karán megszerzett, tökéletesen használhatatlan diploma és a magasan kvalifikált egyetem akadémikusokkal, akadémiai doktorokkal súlyozott képzésén megszerzett tudás között.

Ha önvizsgálatot tartunk, azokat az SZTE-s szakokat is meg tudjuk nevezni, amikről köztudott, hogy legfőbb érdemük a nem túl magas közösségi szempontok szolgálata. Ugyanakkor a mérleg másik, nagyon súlyos serpenyőjében ott van a világszínvonal. És ami itt nagyon megnyugtató, hogy a jelképes képzések (szakirányok) száma és aránya eltörpül a nemzetközileg is beváltható értékkel bíró szakok nagyon magas száma mellett. A hangsúly tehát a különlegesen értékes képzettségen van.

Nos, ennek a védelme, fejlesztése nem csupán a Szegedi Tudományegyetem, hanem a nemzet érdeke is.

Volna itt egy tanulságos történet – kéretik nyomon követni az évszámokat. Klebelsberg Kunó kultuszminiszter, aki szerény véleményem szerint a Szent István-i államalapítói tettehez mérhető alkotott, 1928-ban a hazacsábítani szándékozott Szent-Györgyi Albertnak még az épülő egyetemi épületeket mutatva számolt be a kolozsvári menekült egyetem nagy ívű fejlesztéséről. A már akkor világhírű kutató hitt a világszínvonalú miniszternek és 1931-ben elfoglalta az Orvosi Vegytani Intézet igazgatói állását. Ő maga mondta, hogy élete legtermékenyebb tizenhárom esztendeje következett. 1937-ben a C-vitamin felfedezéséért Nobel-díjra terjesztették föl.

A város és annak nyilvánossága (a kor szerencséjére még nem volt sem televízió, sem chatszoba) kiválóan reagált a híre. Az újságírók az esti bejelentést követően azonnal a professzornál termettek, és az egyetemisták is ünnepelni mentek Szent-Györgyihez. A város vezetése dicséretes sebességgel határozott, hogy Szent-Györgyi Albert 1937. december 1-jén Stockholmban már mint Szeged szabad királyi város díszpolgára jelenjen meg a Nobel-díj átvételén. Elismerését az egyetem közössége azzal is kifejezte, hogy 1938. április 7-én díszdoktorrá fogadták.

Trianon után néhány esztendővel Klebelsberg révén gyökeresen megváltozott ennek a városnak a sorsa. A C-vitamin megfelelő ország- és városmarketing mellett főlhelyezné a mi középvárosunkat a világtérképre – de ezt most ne fessegessük. A tény tény marad: Szeged a tudni vágyók, a tehetségek, a zsenik városa.

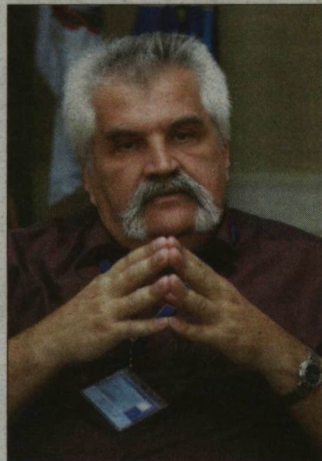
S van itt még egy érdekes, nyelvi jelenség. Trianon felől nézve érthető módon akkoriban még a „Kolozsvárról megmenekült egyetem” kifejezés divott, ha a szegedit emlegették. Benne volt ebben a gyászos történelmi tapasztalat keserősége. Aztán eufemizálódott az állandósult szókapcsolat, és mi már a „kolozsvári menekült egyetem” jelzős szerkezettel barátoktunk meg. Akárhogy is, Kolozsvár mindig ott volt.

Ma, úgy tűnik, a menekülésen van a hangsúly, hisz meg kellene menekülnünk a kutató- és elitegyetemeket veszélyeztető, távlatvesztő gondolatlanságtól.

○ Dlusztus Imre

ELTÖKÉLTEN VÉDJÜK AZ EGYETEM ÉRDEKEIT

Szabó Gábor rektor számára elfogadhatatlan, hogy a felsőoktatás jövőjét egy rövid távú válságkezelő programnak rendeljék alá. Racionális, jövőbe mutató felsőoktatási törvényt tart szükségesnek, hiszen hiszen az ágazat működése meghatározó az ország sorsa szempontjából. Beszélgetés kormányzati szándékokról, belső átvilágításról és az ELI kínálta esélyekről.

arányosan mennyire sikerült teljesíteni ezeket a célkitűzéseket?

– A stratégiai céljainkhoz nem kerültünk annyival közelebb, mint amit vártam volna. Ennek elsősorban az az oka, hogy a gazdasági ügyek kezelése aránytalanul nagy energiákat emésztett föl.

Folytatás a 3. oldalon.

JUBILEUMI KONFERENCIA NOBEL-DÍJASOKKAL

Minden eddiginél több Nobel-díjas tudós látogat el egyszerre hazánkba a Szent-Györgyi Albert Nobel-díja átadásának 75. évfordulója alkalmából rendezendő nemzetközi konferenciára – jelentette be Szabó Gábor, a Szegedi Tudományegyetem rektora.

A nyolc Nobel-díjas tudóson kívül több száz neves hazai és kül-

földi kutató is elfogadta a meghívást a 2012. március 22–25. közötti rangos programsorozatra.

Az egyetem, a város és a Richter Gedeon Nyrt. összefogásával megvalósuló programsorozat apropója, hogy Szent-Györgyi Albert 75 éve vehette át Nobel-díját.

Folytatás a 2. oldalon.

JUNIOR SZABADEGYETEM INDUL AZ SZTE-N

Ismeretterjesztő előadások és játék középiskolásoknak

Tanulhatnak és játszhatnak a középiskolások az SZTE-n most induló Junior Szabadegyetemen. A Mindentudás Egyeteme és utódja, a Szabadegyetem – Szeged hétéves sikerének alapján a Szegedi Tudományegyetem most a középiskolásoknak indít előadás-sorozatot fiatalos témákkal és fiatal(os) előadókkal. A diákok nemcsak tanulhatnak, hanem nyerhetnek is, ha bekapcsolódnak a Junior Szabadegyetem Tudás-totó játékába.

A Szegedi Tudományegyetem a 2011/12-es tanévben, Junior Szabadegyetem néven középiskolások részére indít havonta megrendezendő előadás-sorozatot.

Az egyetemisták körében méltán népszerű, hetedik éve megrendezésre kerülő Szabadegyetem – Szeged középiskolásoknak szóló változata szeptember 15-én (csütörtökön) 17 órakor (a Dugonics téri központi épületben) indul *Szabó Gábornak*, az SZTE rektorának lézerekről szóló előadásával.

Ezzel a programmal a Szegedi Tudományegyetem megnyitja kapuit a 14-19 éves korosztály előtt, hogy érdeklődésüket felkeltő előadásokkal megszólítsa a tehetséges, új ismeretekre nyitott diákokat.

A résztvevők az új információk megszerzése mellett megismerkedhetnek az SZTE belső világával, hangulatával, oktatóival, épületeivel, az egyetemi előadótermekkel – mindez kedvet ébreszthet bennük a továbbtanulás és a szegedi egyetem iránt.

Az érdeklődők tesztelhetik is tudásukat, hiszen minden előadás követően lehetőség nyílik 13+1 kérdésből álló Tudás-totó segítségével felmérni szerzett ismereteiket a www.u-szeged.hu/junior-szabadegyetem oldalon, ahol további információkat is szerezhetnek a programozatról.

ÚJRA KUTATÓK ÉJSZAKÁJA AZ SZTE-N

Szeptember 23-án máskor nem látogatható különleges helyszínnel, érdekes kísérletekkel, hihetetlen programokkal vár a legnagyobb tudományos ismeretterjesztő fesztivál! Találkozz a kutatókkal, próbáld ki eszközeiket, vizsgálj meg találmányaikat, ismerd meg munkájukat!

A kutatók a hétköznapi tapasztalható csodák mögött álló színes egyéniségek – ezt igyekeznek bemutatni immár hatodik alkalommal, szeptember 23-án (pénteken) a Kutatók Éjszakája, melynek programjain idén is felvillannak a különböző tudományágak izgalmas érdekességei.

A Kutatók Éjszakája szervezésébe hazánk a kezdetektől fogva csatlakozott. Azóta a rendezvény látogatottsága több mint tízszeresére növekedett. Ma már az ország számos pontján, az összes régióban elérhető a programok (2010-ben összesen 26 városban több mint 1000 esemény) mindenki számára.

Szemezgetve a Szegedi Tudományegyetem ideai kínálatából: lehet majd éjszakai kalandtúrát tenni a fűvészkertben, ismerkedni a mikrocsatornák világával, illetve az ember által okozott ökológiai katasztrófák esetére létező forgatókönyvekkel, valamint a kémia sokszínűségével, a fényvel „játszani”, nitrogénlézert építeni vagy éppen digitális térképet készíteni, s egy éjszakára meteorológussá is válhat, aki részt vesz a rendezvényen, s ellátogat valamelyik szegedi helyszínre ezen a különleges estén.

A részletes programot lásd az SZTE weboldalán és a Kutatók Éjszakája honlapján: http://www.kutatokejszakaja.hu/2011/esemenynaptar/index.php?menu_id=4&hely=Szeged.

A Szegedi Tudományegyetem lapja

SZEGEDI EGYETEM

Főszerkesztő: Dlusztus Imre. Szerkesztő: Pintér M. Lajos.

Szerkesztőség: Arany Mihály, Benedek Noémi Mária, Dlusztus T. Imre, Franck János, Hrivnák Anita, Petró János, Petró Julianna, Suhajda Edina, Szekeres Nikolett, Tóth Boglárka, Tóth Ilona, Turi Tímea.

Szerkesztőség: 6722 Szeged, Honvéd tér 6.

Telefon: (62) 546-778. E-mail: szegyszerk@mail.u-szeged.hu.

Honlap: www.u-szeged.hu/szegediegyetem

Kiadja a Szegedi Tudományegyetem – 6720 Szeged, Dugonics tér 13.

Felelős kiadó: Szabó Gábor rektor. ISSN 0230-791X

Tipográfia: orio. Nyomda: a Lapcom Kft. nyomdája, Szeged.

Terjeszti a Studio X Bt., Szeged.

PASSZÍVAN NEM LEHET TUDÁST SZEREZNI

Megnyitották a 2011/12-es tanévet a Szegedi Tudományegyetemen

Folytatás az 1. oldalról.

„A két világháború közötti időszak kultuszminiszter és az akkori idők vezető politikusi azt is tudták, hogy a nehéz helyzetben lévő, kivézettséget országot oktatásán, kultúráján keresztül lehet és kell felemelni. Ezek az idők egyszer, kétszer megismétlődtek, Magyarország ma sincs könnyű helyzetben” – fogalmazott az államtitkár. „A mai kormány tagjai tisztában vannak azzal, hogy az oktatás, a kultúra erősítésre szorul. Fájdalom, hogy olyan objektív körülmények között élünk, melyek vágyainknak korlátokat szabnak. A szándék és az elhatározás azonban megvan, hogy megerősítsük, talpra állítsuk a felsőoktatást és a köznevelést” – hangsúlyozta Hoffmann Rózsa.

A befejezéséhez közeledik a felsőoktatást újrászabályozó törvény megalkotása, amelynek elsődleges célja, hogy az ország megőrizze, sőt fokozza versenyképességét, és olyan egyetemeket tudjon adni a világnak, amelyek a magyarságot ismét felemelik arra a rangra, ahol valamikor volt – közölte az államtitkár. „Az egyetemek egyik kiemelt feladata, hogy a tehetségeket – akik sokszor külön törődést igényelnek – ne hagyják elkallódni. A felsőoktatásban a tehetséggondozás, a szellem kiművelése mellett legalább ennyire fontos, felkészíteni a fiatalokat arra, hogy alkotó módon Magyarország újjáépítésének cselekvő részeseivé váljanak” – emelte ki az oktatáspolitikus.

Botka László, Szeged polgármestere arról beszélt, hogy Szeged és az egyetem sorsa 90 éve összefonódott. A város jövője, fejlődése alapvetően függ a Szegedi Tudományegyetem fejlődésétől. Éppen ezért az önkormányzat – mondta – az utóbbi időben összehangolta fejlesztési elképzeléseit az universitással, figyelembe

A társ egyetemek vezetői és közéleti személyiségek is részt vettek az ünnepi szenátusülésen. Fotó: G. S.

veszi az intézmény érdekeit. Számos projektben dolgoznak együtt, aminek sikerét jelzi, hogy a legtöbb fejlesztési és beruházási forrást ide sikerült összpontosítani. Az elmúlt időszak legjelentősebb közös eredményei között az új klinikai tömb infrastruktúrájának városi pénzből történő kiépítését, valamint az ELI lézeres kutatóközpont pályázatának sikerét említette a politikus. Hozzáfűzte: reményei szerint az ELI megépülése tovább erősíti majd Szeged tudományos központ szerepét Európában.

Ünnepi köszöntőjében Szabó Gábor rektor Klebelsberg Kunó gondolatait ajánlotta a mai kormányzat figyelmébe. Mint fogalmazott, az egykori legendás kultuszminiszter és társai egy vesztes világháború, Trianon és az államcsőd fenyegetésének árnyékában is megakadályozták, hogy „a gazdasági kishitűség önfelédlt pillanatai jóvátehetetlen károkat

okozzanak az országnak.” A recept tehát működőképes – fogalmazott, kiemelve: nem létezhet olyan felsőoktatási törvény, mely az SZTE-nek mint a hazai felsőoktatás zászlóshajójának árt, hiszen az magának a nemzetnek árt. „A szegedi az ország egyik legjobb egyeteme, nemzeti kincs. Aki döntéshozóként nem óvja ezt a nemzeti kincset, nagyon rossz irányba halad” – szögezte le. „A Szegedi Tudományegyetem” halad a minőség maga által kijelölt útján, hogy valóban nemzetközi szintű kutatóegyetemmé válhasson” – zárta a tervek az akadémikus.

Az elsőéveseknek azt üzenté: tanáraik partnereik lesznek az ismeretek elsajátításában, ugyanakkor a felsőoktatásban passzívan már nem lehet használható tudást szerezni. Mint mondta, aki itt kezdi meg tanulmányait, jól választott. Egy friss kutatás eredményei szerint ugyanis az SZTE-n szerzett

oklevél kiváló belépő a munkaerőpiacra. Az itt végzettek 83 százaléka három, 93 százaléka hat hónapon belül állást kap. A hallgatók 93 százaléka büszke arra, hogy a szegedi universitás diákja lehet. „Az önk feladata, hogy velünk együtt ledogozzák ezt a 7 százalékos” – tréfálkozott.

Az ünnepségen esküt tettek az elsőéves hallgatók, akiket a rektor jelképes kézfogással az SZTE polgárait fogadott. Új diáktársait az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat nevében Ament Balázs alelnök köszöntötte. Átadtak több kitüntetést is. A Kanyó Zoltán irodaloméleti díjjal Sággy Miklós, a világi kultúra és irodalomélet tanszék adjunktusa, a Szegedi Tudományegyetemért Sajtódíjjal Kövérmé Klucsik Edit, a médiatudományi tanszék oktatója, részesült, Egyetemi Sportért díjat pedig Petrovicsné Tejes Edit és Dorka Péter testnevelők vehettek át.

○ Pintér M. Lajos

JUBILEUMI KONFERENCIA NOBEL-DÍJASOKKAL

Szent-Györgyi Albertre, egykori rektorára emlékezik az egyetem

Bogsch Erik, Botka László és Szabó Gábor. Fotó: szegy

„Szent-Györgyi Albert 1937-es Nobel-díja a mai napig hatással van a Szegedi Tudományegyetem és az egész ország nemzetközi tudományos megítélésére. Kutatóegyetemként célunk az egykori szegedi rektor szellemi örökségének ápolása, akinek tudomány iránti elhivatottsága példaként szolgálhat bármely kor fiatal kutatója számára. A nyolc Nobel-díjas tudós jövő évi jelenléte is azt bizonyítja, hogy jó úton járunk, a Szegedi Tudományegyetem kutatási tevékenysége nemzetközi szinten is elismert” – mondta el a tanácskozást bemutató sajtótájékoztatón Szabó Gábor rektor.

Vécsei László, az Általános Orvostudományi Kar dékánja biztos benne, hogy a rangos nemzetközi konferencia méltó lesz a korábbi vezetőjének kutatói munkásságához. A Nobel-díjas kutató emlékezete nem csak a jubileumi években él elevenen Szegeden, hiszen nevét viseli az egyetem klinikai központja, és minden évben megrendezik a Szent-Györgyi Napokat, ahol a résztvevőknek lehetőségük nyílik az orvostudomány legújabb eredményeinek bemutatására és megbeszélésére.

„Az ülés jó alkalom arra, hogy emlékezzünk Szent-Györgyi Albert nemzetközi hírű szegedi tanártársaira – így mások mellett

Baló József, ifj. Jancsó Miklós, Ivánovics György, Miskolczy Dézso professzorokra – és Szent-Györgyi közvetlen munkatársaira – így Banga Ilona, Straub F. Burnó, Laki Kálmán Fodor Gábor, Guba Ferenc kutatókra –, illetve más kiválóságokra” hangsúlyozta Vécsei László.

Botka László, Szeged polgármestere kijelentette: „Minden szegedi büszke rá, hogy Szent-Györgyi Albert a díjat a város lakójaként, és az egyetem professzoraként vehette át, ennek köszönhetően a tudós neve és munkásságának szellemisége ma is végérvényesen összefonódott Szegeddel”. A politikus bízik benne, hogy a városba látogató Nobel-díjasok, neves külföldi és hazai kutatók is érezni fogják ezt az itt tartózkodásuk során, és legalább annyira szeretni fogják Szegedet, mint ahogy egykor Szent-Györgyi Albert tette.

„A Richter mint meghatározó hazai vállalati innovációs bázis fontosnak tartja, hogy hazánk nemzetközi tudományos és innovációs térképén jólve legyen, ezért is döntöttünk a konferencia támogatása mellett” – emelte ki Bogsch Erik, a Richter Gedeon Nyrt. vezérigazgatója.

ELTÖKÉLTEN VÉDJÜK AZ SZTE ÉRDEKEIT

Tanévindító beszélgetés Szabó Gábor rektorral

Folytatás az 1. oldalról.

Januárban még elég optimista voltam, mert sikerült feltárnunk hatékonysági tartalékokat, így arra gondoltam, illyentéjt már arról számolhatok be, ezen források felhasználásával milyen belső fejlesztéseket, új kezdeményezéseket indíthatunk el. Ehhez képest ezeket az pénzeket elvitte az 1,7 milliárd forintos központi zárolás.

Az új felsőoktatási törvény megalkotására, elfogadására várva szintén sok mindent parkoló pályára tettünk, de mint tudjuk, az nem született még meg. A felsőoktatás jövőjével kapcsolatos stratégiák ismertté válása fontos a saját stratégiánk meghatározása szempontjából is. Ha úgy tetszik, számomra még mindig nem teljesen világosak a fő irányok, pedig már tavaly nyáron történtek egyeztetések a törvény koncepciójáról. Akkor néhány stratégiai ügyről vitáztunk, ugyanakkor nem létezett még a Széll Kálmán-terv, ami kellemetlen meglepetésként a felsőoktatási törvényre is alapjaiban kihat.

— **Nem lehet mondani, hogy nem hívta, hívták föl erre a figyelmet, hiszen rektorársaival kemény bírálatban részesítették a felsőoktatást érintő passzusait, elsősorban a tervezett forráskivonásokat.**

— Vállalom, hogy az egyik első bírálója voltam a Széll Kálmán-terv felsőoktatásra vonatkozó részének, ugyanis logikai hibát látok benne. Ez egy válságkezelő terv, amire válságban természetesen szükség van. Ugyanakkor nem értem, egy szakértő jövőjéről, stratégiájáról miért kell alárendelni egy rövid távú válságkezelési programnak. Nem tudok azzal egyetérteni, hogy a jövőbeni keretszámokat például a Széll Kálmán-terv kényszere alá rendelték, feladva ezzel azt, hogy Magyarország teljesítse az EU hosszú távú gazdaságfejlesztési stratégiájában kitűzött célt, miszerint 2020-ra a lakosság 40 százaléka rendelkezzen diplomával. A terv szövegében a nemzetközi adatok által alá nem támasztott indoklások jelentek meg. Hadd ragadjak ki két ilyen!

Azt lehetett hallani, a magyar felsőoktatás nem jó hatásfokú, nem a munkaerőpiacra termel. Az OECD 2010-es statisztikája szerint azonban a diplomás-nem diplomás összehasonlításban a munkanélküliségi arány Magyarországon az egyik legjobb. Természetesen van diplomás munkanélküliség, de minden híreszteléssel szemben a munkaerőpiac itt igenis díjazza a diplomát, az oklevéllel rendelkezők körében jóval alacsonyabb az állás nélkülség, mint a nem diplomások körében. Figyelemreméltó továbbá egy OECD-tanulmányban megjelent összehasonlító grafikon, mely az egy diploma előállításához szükséges közpénzrafordítást és a diploma által generált közhasznót veti össze. Hazánk ebben a tekintetben az első három között van az OECD-ben. Ha tehát van olyan OECD-ország, ahol érdemes a felsőoktatásra pénz fordítani, az éppen Magyarország. Ráadásul a Széll Kálmán-tervnek markáns célja a foglalkoztatás bővítése, úgyhogy már csak ezen szempontok miatt sem értem, milyen okból kellene hosszabb távon is pénzt kivonni az OECD-összehasonlításban már így is jócskán alulfinanszírozott felsőoktatásból...

— **Több alkalommal megfogalmazta azt is, hogy a kutató-**

egyetemek nem kapják meg a kellő (kiemelt) figyelmet a kormányzattól, miközben az ország jövőjének záloga éppen a kutatás-fejlesztés-innováció lehet. Az elhangzott kritikák hatására érezhető-e bármiféle elmozdulás a döntéshozói oldalon?

— Egyelőre nem, de az ellenkezője sem. Viszonylag keveset tudunk arról, hogy a felsőoktatással kapcsolatban megjelent tervezetekben mi változtathatatlán, s mi képezheti tárgyalás alapját. Úgy gondolom, ezen a téren forró ősznek nézünk elébe, de nagyon remélem, nem szűnt meg a vita lehetősége a döntéshozókkal. Tévedés ne essék: én nem a vita kedvéért vitatkozom. Véleményemet, véleményünket adatok támasztják alá, szeretném hallani az ellenvéleményt, illetve az adatszertű cáfolatot. Az ilyen jellegű diszkusszióra számos rektorársammal együtt készen állok. Érveket hajlandó vagyok elfogadni, ismeretlen módon kirótt önkényes számokat viszont nem, erre a szakmai és életpályám megtanított.

— **Nemrégiben arról lehetett olvasni, többedmagával együtt nem vállalta el a Magyar Rektori Konferencia elnökségét. Ennek hátterében sokan éppen azt sejtették, hogy részleteiben nem világosak a kormányzati szándékok, illetve nem bontakozott ki az ön által említett szakmai vita, mások úgy vélték, a napvilágra került intézményi integrációs törekvések elleni tiltakozás áll a háttérben. Mi az igazság?**

— Erről csak a magam nevében tudok nyilatkozni, de azt szívesen megteszem. Azért nem vállaltam el ezt a posztot, mert úgy érzem, most itt, a Szegedi Tudományegyetemen van dolgom, még egy feladatot nem akartam magamra húzni. A stratégiai ügyekkel ugyan kevesebbet foglalkoztunk, de sok tennivalónk volt és van is, ami rengeteg energiát emészt fel. Nem tagadom, sokadrendű szempontként az is felvillant bennem, hogy a rektori konferenciát jelen állapotában túlságosan nagy konglomerátumnak tartom, ahol nehéz egyeztetni. Szükség van rá természetesen, de a hatékonyságát nem érzem biztosítottának. Ami pedig az ön által is említett integrációs szándékokat illeti: úgy gondolom, nem most kell integrálni, hiszen abból rövid távon nem lesz megtakarítás. Az integráció ugyanis olyan, mint az elbocsátások: először pénzt visz el, a megtakarítás csak később jelentkezik. Megint azt látom, hogy sajnálatos módon összekeverednek a rövid és hosszú távú célok. A magyar felsőoktatás hatékonysága természetesen az intézményrendszer oldaláról is vizsgálható, vizsgálálandó. Ennek a következménye lehet az, hogy hatékonyságnövekedési céllal integrációkat hajtunk végre, de nem hirtelen felindulásból úgy, hogy a hatékonysági, valamint a fenntarthatósági szempontot nem veszik figyelembe! A hazai politikai élet ráadásul — fogalmazunk így — jelenleg igen intenzíven működik. Ugyanakkor hadd hívjam fel a figyelmet, az intézményátalakításba nem keveredhetnek politikai szempontok, helyi lobbik érdekérvényesítő képességei, mert így lehet jóvátehetően tönkretenni a felsőoktatást.

— **Kényszerűségből elkanyarodtunk kicsit a Szegedi Tuda-**

mányegyetemtől, hiszen ahogy elmondta, az országos folyamatok némiképpen hátráltatták vagy késleltették a stratégiai célok megvalósítását. Ettől függetlenül is sok minden történt az utóbbi egy esztendőben: belső strukturális átalakítást hajtottak végre az egyetemen, felállt az új vezetői stáb, befejeződtek, illetve zajlanak beruházások (elég, ha csak a Tudásszenny projektje utalok). Lajstromba véve melyeket tartja a legfontosabb eredményeknek?

— Úgy gondolom, az átszervezések igazán ósztól éreztetik majd hatásukat. A vezetői stáb január 1-jétől állt föl, ebben a tekintetben tehát még csak fél év van mögöttünk. Nemrég tartottunk egy kihelezett vezetői értekezletet, ahol alapos önvizsgálatot is végeztünk. Megállapítást nyert, számos szempontból abba az irányba haladunk, amit eredetileg célul kitűztünk. A következő néhány hónapban valószínűleg igazán láthatóvá az eredmények. Mire gondolok?

A gazdasági-műszaki főigazgatóság működésének elektronizálása összel döntő mértékben megtörténik, illetve külső és belső szakértők igénybevétele, továbbá intézményközi együttműködés-ekkel változtat(t)unk a közbeszerzési rendszerünkön. Felkészültünk arra, hogy a jog eszközeit is segítségül hívva markánsan érvényesítsük az egyetem s azon keresztül az adófizetők érdekeit. Fontosnak tartom továbbá, hogy a klinikai központ gazdálkodásával kapcsolatban is számos lényeges intézkedést kezdünk meg, melyek szintén a második fél évben éreztetik majd hatásukat. Külső szakértőkkel készítettünk egy összehasonlító vizsgálatot, ennek révén immár meglehetősen tisztán látjuk magunkat az ország egészségügyi intézményeivel összehasonlítva. Tisztában vagyunk vele, hol és mihez kell és lehet hozzányúlni, hogy növeljük a hatékonyságot, illetve spóroljunk. Ez fontos iránytű számunkra, hiszen az irányvételhez tudnunk kell, hol a túlsó part.

Azoknak a komoly erőfeszítéseknek a révén, melyeket tettünk, öszre remélhetőleg további jelentős tételekkel fog javulni a gazdálkodásunk. Nagyon bízom benne, hogy a régóta várt konszolidáció valóban beindul. Most már pontosan tudjuk, milyen tartalékaink vannak, mire kell különös figyelmet szentelni. Látjuk az utat, eltökéltek vagyunk, végigmegyünk rajta! Nem akarunk irreális követelményeket megfogalmazni, de védjük az egyetem érdekeit. Nem tartózkodunk például olyan szerződésektől, melyek a megkötésük pillanatában még teljesen rendben voltak, de mára a megváltozott körülmények miatt havi szinten több tízmilliót bukunk el rajtuk...

— **Annak a belső átvilágításnak a részleteiről adott rektor úr tájékoztatást, melyet kinevezésekor szintén előirányzott, s mely ezek szerint sikeresen lezajlott. Ugyanakkor a beruházási aktivitás is jelentős maradt, hiszen éppen egy olyan épületben ülünk a Dugonics téren, melynek szimbóluma. Emellett funkciójából adódóan valami másnak is jelképe. A felújított rektori hivatal májusi hivatalos átadásán arról beszélt, a 21. századi universitasnak immár nem csupán az oktatás és**

a kutatás a feladata, hanem a gazdaságfejlesztés motorjaként is kell működnie. Mennyire tud jelenleg az SZTE megfelelni ezeknek a kívánalmaknak?

— Két nagy területre bontható ez a kérdéskör. Ami az általános ipari és gazdasági kapcsolatainkat illeti, remekül haladunk. Az egyik legutóbbi szenátusi ülésen is három k+f megállapodást hagytunk jóvá, határozott a fejlődés ezen a téren. Az innovációs igazgatóság tavaly év végén állt föl megerősített formában, az illetékes rektorhelyettes és igazgató nagy elánnal, és úgy tűnik, eredményesen dolgozik.

A gazdaságfejlesztésnek van viszont egy más nagyszágrendű komponense, amivel kapcsolatban a közeli jövő lesz kritikus. Ez pedig az, hogy az egyetem milyen mértékben tud részt venni az ELI körüli gazdasági fejlesztésben. Itt ismét arra utalnék, hogy a lézerek központ ügye is sajnálatos módon csúszásokat szenvedett. Hála Istennek azonban a fő célok nem változtak, a kormányzat kiemelt beruházására nyilvánította az ELI-t, csupán technikai jellegű késedelem történt. A város és a régió számára valóban nagyon kritikus a következő másfél-két év, éspedig azért, mert nem járható út, hogy először felépítjük az ELI-t a pusztá közepén, aztán ha átvágtuk a szalagot, elkezdünk tárgyalni arról, kik akarnak a környező tudásparkba beköltözni. Minél hamarabb meg kell kezdeni az egyeztetéseket a lehetséges betelepülő partnerekkel, hogy mire elkészül a központ, ők már ott legyenek mellette! Ha egy-másfél év múlva nem látjuk a potenciális betelepülőket, akkor azt mondom, erre a gazdaságfejlesztési lábra fokozottan oda kell figyelni, mert kezdünk késésbe kerülni. Ebből a szempontból hatalmas felelősség hárul az egyetemre.

— **Hogy keretbe helyezték ezt a beszélgetést, egyet már hallhattunk is a következő időszak stratégiai feladatai, célkitűzései közül. Melyek a továbbiak?**

— A felsőoktatási törvény megszületését, a középtávú keretek ismertté válását követően pozicionálnunk kell magunkat a magyar felsőoktatás palettáján, azaz újra ki kell dolgoznunk az SZTE fejlesztési stratégiáját. Addig pedig folytatjuk a megkezdett munkánkat, melynek eredményei — elég, ha csak a kutatóegyetemi címet említem — kézzelfoghatóak.

Világosan kell látni: az SZTE egyike azon intézményeknek, melyeknek potenciáljuknál, méretükénél fogva bizonyos értelemben saját útjukat kell járni. A motor megvan, tudjuk, mekkora sebességre vagyunk képesek, nagyjából akkoraival kell haladni a túlpárt felé, csak kormányozni kell a hajót, hogy az esetleges zátonyokat kikerüljük. Nekünk kutatóegyetemként a magyar felsőoktatásnak kell tartást adni! Ha olyan szabályozás születne, amely a kutatóegyetemeknek árt, akkor az az egész országnak árt. Döntő fontosságú, hogy racionális, jövőbe mutató felsőoktatási törvény szülessen, hiszen az ágazat léte, működése meghatározó az ország sorsa szempontjából.

○ Pintér M. Lajos

ESEMÉNYEK

„TABLETABILITY AND COMPACTIBILITY AFTER ROLL COMPACTION/ DRY GRANULATION” címmel ad elő Prof. Peter Kleinebudde (Institute of Pharmaceutics and Biopharmaceutics, Heinrich Heine University of Düsseldorf) szeptember 14-én (szerdán) 11 órakor. Helyszín: SZTE Gyógyszerésztudományi Kar V. sz. tanterem (Eötvös utca 6.).

LÉZEREK MÚLTJA, JELENE ÉS JÖVŐJE; A SZEGEDI ELI-PROGRAM címmel tart előadást a most induló Junior Szabadegyetem sorozat keretében Szabó Gábor akadémikus, az SZTE rektora szeptember 15-én (csütörtökön) 17 órától. Helyszín: SZTE Rektori Hivatal (Dugonics tér 13.).

„CSAK TISZTA FORRÁSBÓL” címmel tudományos konferenciát rendez a Szegedi Tudományegyetem a XXX. OTDK-n díjazott hallgatók részvételével szeptember 16-án (pénteken) 10 órai kezdettel. A tudományos seregszemlén valamennyi kar egy-egy hallgatója ismerteti az OTDK-n díjnyertes dolgozatához kapcsolódó kutatásait. Helyszín: SZTE Rektori Hivatal Aula (Dugonics tér 13.).

CSILLAGÁSZATI ÉS ŰRKUTATÁSI KISELŐADÁSOK ÉS TÁVCSÖVES BEMUTATÓK az újszegedi csillagvizsgálóban az SZTE TTK Kísérleti Fizikai Tanszék szervezésében szeptember 16-án, 23-án és 30-án (pénteken) 19 órától. Helyszín: Újszeged, Kertész utca, a 70-es autóbusz Hatházak megállójától kb. 300 méterre. Bővebb információ: <http://astro.u-szeged.hu>.

A VI. KUTATÓK ÉJSZAKÁJÁNAK KERETÉBEN a Szegedi Tudományegyetem karai, intézetei, tanszékei és egyéb egységei is a már megszokott bőséges és színes kínálatot várják az érdeklődőket szeptember 23-án (pénteken). A részletes program megtalálható az SZTE weboldalán és a Kutatók Éjszakája honlapján: [http://www.kutatokejszakaja.hu/2011/esemenynaptar/index.php?m](http://www.kutatokejszakaja.hu/2011/esemenynaptar/index.php?menu_id=4&hely=Szeged)

A VILÁG LEGJOBBJAI KÖZÖTT AZ SZTE

A világ négyszáz legjobb felsőoktatási intézménye közé idén is bekerült a Szegedi Tudományegyetem abban a globális rangsorban, amelyet 2003 óta minden évben összeállít a sanghaji Jiao Tong Egyetem. Az Academic Ranking of World Universities (ARWU) készítői százpontos rendszerben értékelik az oktatók és az egykori hallgatók szakmai elismertségét, a publikációk számát és idézési gyakoriságát. Továbbra is mindössze két magyar felsőoktatási intézmény kapott helyet az egyik legismertebb nemzetközi felsőoktatási rangsorban: az előző évekhez hasonlóan az SZTE mellett az ELTE is a 301–400-as blokkban szerepel. Az eredmény azért is kiemelkedő, mert a rangsor készítői kimondottan az oktatási és oktatói minőséget, valamint az egyetemek kutatási teljesítményét veszik alapul. Az oktatási minőséget a Nobel- és Fields-díjas tudósokkal mérik, míg az oktatói minőséget a nemzetközileg is nagy presztízű folyóiratokban megjelent publikációk és az idézettség jelenti.

TÓTH ÁKOS VEHETTE ÁT AZ IDEI FALUDY-DÍJAT

Június 2-án adták át a 2011. évi Faludy-díjat, a nagy presztízű elismerésben idén Tóth Ákos esszéista, tanulmányíró részesült. A díjat a Faludy-díj kuratóriumának elnöke, Fried István emeritus professzor, valamint Homoki-Nagy Mária oktatási rektorhelyettes adta át.

A rektorhelyettes asszony kiemelte Fried Istvánnak a Faludy-díj kapcsán kifejtett tevékenységét, mellyel sokat tesz a bölcsészkarért, az egyetemért, sőt, az egész társadalom irodalmi műveltségéért azáltal, hogy megkeresi az irodalomszerető és -értő fiatalokat. A díjazotthoz fordulva pedig úgy fogalmazott, azt kívánja, soha ne felejtse el, honnan indult, ne felejtse el azt a felelősséget, amivel az az ember tartozik, aki leír valamit.

Fried István laudációjában arról szólt, az esszé a 20. századi irodalom sikerterülete, amely ugyanakkor arra csábít, hogy elkezdjünk „szépen írni, szépelegni, érzelegni”, és azt hisszük olyankor, hogy verset írunk, és nem esszét.

Az ünnepeltnek sikerült elérnie, hogy a neve összekapcsolódjon a Kossuth-díjas költő, kiváló kortárs esszéíró, Tandori Dezső nevével. Tóth Ákos mind a magyar, mind a világirodalom területén figyelemreméltó szépirodalmi igényű esszéket tett közzé, Tandori mellett többek között József Attiláról, Rainer Maria Rilkeről, valamint a fiatalabb magyar költészet fontos szereplőiről írt kritikákat. Tevékenységéért Király István-díjban részesült. Az általa szerkesztett Tandori-kötetet az esztendő legjobb könyvei között emlegették. Tóth Ákos Tandori Dezső életművének mai legjobb ismerője, és valószínűleg saját nemzedékének legjobb kritikusa és esszéírója — emelte ki Fried István. A professzor méltatta Tóth Ákos egyéni írásmódját, mint mondta, visszafogottan, csendesesen, szorgalmasan és pontosan ír.

A díjazott lapunknak elmondta, megható volt számára a helyszín, hiszen még egyetemista éveiben ebben az épületben — mely akkor még egyetemi könyvtárként működött — indult Tandori-kutatása. Mint mondta, itt szeretett bele az egész életműbe, itt fogant meg az általa szerkesztett Tandori-kötet, A Legjobb Nap terve is. Az esszéíró azt is kiemelte, sokat jelent, és megtisztelő számára, hogy Fried István személyében olyan professzortól kapta a díjat, aki a kezdetektől, az első szemináriumi dolgozatától ismeri az ő életpályáját.

A Faludy-díjat Faludy György alapította kiadójával és az egyetem akkori vezetésével annak emlékére, hogy a legsikeresebb korai estjét Szegeden tartotta körülbelül nyolcszáz hallgató előtt az egyetem Dugonics téri épületében. A díj célja, hogy azok, akik irodalommal foglalkoznak akár alkotóként, akár kritikusként, esszéistaként, érezzék, hogy figyelnek rájuk, és nem felesleges, amit tesznek — tudtuk meg Fried Istvántól.

○ Arany Mihály

FEJLESZTIK A KORASZÜLÖTT-ELLÁTÁST A GYERMEKKLINIKÁN

Uniói támogatással korszerűen felszerelt, harmincágyas koraszülött-intenzív osztályt alakítanak ki a Szegedi Tudományegyetem gyermekgyógyászati klinikáján; a 382 milliós beruházás 10 százalékos önrészt a város önkormányzata állja.

Túri Sándor professzor, a klinika igazgatója elmondta, a 2012 októberéig megvalósuló beruházás az elmúlt negyven esztendő legnagyobb fejlesztése lesz a szegedi koraszülött-ellátásban. Jelenleg van olyan inkubátor az osztályon, melyet huszonöt esztendeje gyártottak. A Magyarországon világra jövő gyermekek 10-15 százaléka koraszülött, s akadnak köztük 500 grammos testtömegű csöppségek is. A koraszülöttek túlélési aránya nemzetközi összehasonlításban is jónak mondható, nem mindegy azonban, milyen minőségű életet élhetnek később. A legnagyobb veszélyt a koraszülöttek fejletlen tüdeje miatt kialakuló oxigénhiányos állapot jelenti, amely következtében maradandó károsodások is jelentkezhetnek. A koraszülöttek – gyakran három hónapra is nyúló – kórházi ellátásához megfelelő lélegeztető gépre van szükség és olyan eszközökre, melyekkel folyamatosan nyomon követhető légzésük, pulzusuk, vérnyomásuk s vérük oxigén- és szén-dioxid-tartalma. Egy-egy koraszülött ellátásához szükséges eszközpark ára 17-18 millió forintba is kerül. A projekt során a korábbi tizenhét ágyas – évente 750 páciens ellátó – koraszülött-intenzív osztályt harmincágyásra bővítik, lélegeztetőgépeket, inkubátorokat, betegőrző monitorokat, programozható infúziós pumpákat vásárolnak.

VEZETŐ KUTATÁSI SZAKÉRTŐK TANÁCSKOZTAK SZEGEDEN

Idén a Szegedi Tudományegyetemen tartották a magyar EU-elnökség hivatalos rendezvényeként az Euro-Mediterrán Kutatási Együttműködési Monitoring Bizottság (MoCo) 15. ülését. A tanácskozáson 20 ország – az Európai Unió és a Mediterrán Unió tagországainak – vezető szakértői vettek részt.

A június 23-24-én az SZTE József Attila Tanulmányi és Információs Központban megrendezett angol és francia nyelvű találkozó az euro-mediterrán K+F+I és tudományos együttműködések kérdései, stratégiai fejlesztési irányvonalak kerültek szóba. A tanácskozásnak különös fontosságot és aktualitást biztosítottak a mediterrán térségben bekövetkezett – „arab tavasz”-ként is emlegetett – mély társadalmi és politikai változások.

A rendezvényen az európai és mediterrán régió húsz országának – Algéria, Ausztria, Horvátország, Ciprus, Egyiptom, Franciaország, Németország, Görögország, Magyarország, Izrael, Olaszország, Libanon, Málta, Marokkó, Palesztina, Portugália, Románia, Spanyolország, Tunézia, Törökország – tudományos kutatásban és technológiai fejlesztésben illetékes minisztériumok vezető szakértői, nemzetközi szakértői, az Európai Bizottság, az EU Európai Külügyi Szolgálat, az Európai Fejlesztési Bank delegáltjai, valamint a Mediterrán Unió főigazgató-helyettese és a MIRA-projekt (Mediterranean Innovation and Research Co-ordination Action) felelősei vettek részt.

Jelen volt többek között Ilan Chet, a Mediterrán Unió főigazgató-helyettese, Philippe Froissard, az EB kutatási és innovációs főigazgató-ság programvezetője, Robák Ferenc, a Külügyminisztérium EU-elnökségi kormánybiztosa, Dux László, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium helyettes államtitkára, Trócsányi László nagykövet és Szabó Gábor, a Szegedi Tudományegyetem rektora.

Az ülésen az Európai Bizottság, valamint a Földközi-tenger két partján fekvő országok, az EU és a Mediterrán Unió folyamatban levő és tervezett többoldalú kutatás-fejlesztési és innovációs kezdeményezéseinek áttekintésére került sor. A találkozó egyedülálló lehetőséget biztosított arra is, hogy a Szegedi Tudományegyetemen folytatott K+F+I tevékenységet és kutatási potenciált bemutathassuk a résztvevőknek, illetve az universitas számára a mediterrán térség országaival új együttműködési lehetőségek perspektívái nyiljanak meg – hangsúlyozta Pálfi György, az SZTE nemzetközi és közkapcsolati igazgatója. Hozzátette: külön előadásban ismertették a szegedi egyetem kutatás-fejlesztési tevékenységét, valamint a Szegedi Tudományegyetemen (BTK, ÁJTK), folyó Mediterráneummal kapcsolatos oktatást és tudományos tevékenységet.

Az előadások között szerepelt sok más mellett a mediterrán térség részvétele az Európai Bizottság hetedik keretprogramjában (FP7), valamint a Mediterrán Unió új projektjei. A vitában központi helyet foglaltak el az euró-mediterrán térség együttműködésének alapelvei.

A találkozóon számos kezdeményezést foglaltak meg a résztvevők. Leszögezték például, hogy a MoCo támogatja az innovációra irányuló regionális kezdeményezéseket. A szervezet kifejezte igényét a mediterrán térség számára létrehozott ERA-NET kutatási hálózati programok iránt. A MoCo kéri az Európai Bizottságot, hogy kezdeményezzen társadalmi feladatokat a mediterrán térségben meghatározott tevékenységeken keresztül. A szervezet továbbá támogatja, hogy az Európai Bizottság szervezzen konferenciát a mediterrán térségbeli országok együttműködésének növelésére – összegyezte a tapasztalatokat Pálfi György.

A Szegedi Tudományegyetem nemzetközi színvonalú tudományos teljesítménye és kiemelkedő nemzetközi kapcsolatrendszere is hozzájárult ahhoz, hogy az ülésnek Szeged adhatott otthont. A SZTE határozott célja, hogy az európai kapcsolatrendszerének bővítése során az angol és német mellett erőteljesen fejlessze a mediterrán térséggel való együttműködést is. A már meglévő bilaterális és multilaterális francia, olasz, spanyol közös oktatási, kutatási projektek jó alapot biztosítanak ehhez.

A Szegedi Tudományegyetemen rendezett 15. MoCo konferencia volt a magyar EU-elnökség egyetlen Budapest térségén kívül rendezett jelentős nemzetközi szakmai tanácskozása, melynek megvalósítását támogatta Szeged város és a Csongrád Megyei Közgyűlés.

○ Arany Mihály

TÖBB MINT 9500 GÓLYA A FÉSZEKBEN

Felvételi 2011: továbbra is népszerű a szegedi egyetem

Több mint 9500 gólyát köszönhetnek szeptemberben a Szegedi Tudományegyetemen. Közülük csaknem 8700 fő az első vonalú-záskor nyert felvételt, további több mint 800 diák pótfelvétellel került az intézménybe.

8679 – a papírforma szerint ennyi volt a felvett hallgatók száma első körben. Az összes felvetből állami támogatott 5824, költségterítéses 2855. 2115 egyetemista nap-pali, 6433 levelező és 133 fő távoktatás munkarendű képzésben vesz részt. Lényeges változások nem történtek, a Szegedi Tudományegyetem továbbra is – mint évek óta – a jelentkezés szempontjából a három legnépszerűbb egyetem egyike – közölte Szabó Gábor, az SZTE rektora.

Az egyetem keretszámait illetően csekély, öt százalékos alatti globális csökkenés volt tapasztalható a pontszámok nyilvánosságra hozatala utáni statisztikákban. Ez többek között annak köszönhető, hogy az alapképzési keretszámok országosan 4,5 százalékkal mérséklődtek.

A kutatóegyetem kötelez

„Egyre fontosabb lesz a mesterképzés, a globális számok tavalyhoz képest nem változtak, viszont szignifikáns belső átrendeződés látható, méghozzá számunkra kedvező módon, a teljes idejű képzésben részt vevők száma több mint 15 százalékkal növekedett, és csökkent a levelezős hallgatók száma. Mivel egy kutatóegyetemnek a mesterképzés nagyon fontos missziója, ezért a nappali képzésben résztvevők növekedése nemcsak finansziális szempontból kedvező, hanem egyébként is üdvözlendő

A gólyák a tanévnyitó ünnepségen tettek esküt. Fotó: Gémes Sándor

folyamat” – hangsúlyozta a rektor. Azt is elmondta ugyanakkor, hogy a tanárképzés területén sajnos nem történt áttörés, de legalább nem is csökkentek tovább a hallgatói létszámok, majdnem ugyanúgy alakultak a számok, mint tavaly. A műszaki-természettudományos képzésben némi emelkedés tapasztalható, ami megint csak kívánatos tendencia – tette hozzá a rektor.

Szabó Gábor arról is beszélt, ugyan a sajtó érzékeny a ponthatárokat, azok nem feltétlenül jellemzik egy szakot, sokkal beszédesebb az átlagpontszám. Matematika szakra például az igen alacsony 200 ponttal lehetett bejutni, az átlagpontszám viszont 331!

A társadalom máshogy érzi

Változatlanul magas pontszám kellett pszichológia szakra, az orvoskarra, a gyógyszer- és fogorvoskarra. Az egészségügyi képzési

területen továbbra nagyon magasak az átlagpontszámok is. Általánosságban nézve az alapszakoknál 300 és a 400 közötti ponthatárokat találunk, ami nagyon jónak mondható, a mesterszakoknál is emelkedni látszanak a számok – tudtuk meg Homoki-Nagy Mária oktatási rektorhelyettesétől. A professzor azt is elmondta, jóllehet az elmúlt egy év azt kommunikálta, hogy nincs szükség annyi kommunikáció szakosra, bölcsészre és társadalomtudósokra, illetve a gazdaságtudomány bizonyos területein végzetekre, ezek a „vélekedések” a számokban nem érhetőek tetten, a társadalom nem így érzi. Hasonlóan a jogász szakon is még mindig két-két és félszeres a túljelentkezés.

Az informatika területén emelkednek a jelentkezések és a pontszámok is. Elmozdult a műszaki képzés is a holtpontról, sajnos ez nem mondható el a tanárszakokról – közölte Homoki-Nagy Mária. „Lassan tényleg annak kell örülnünk, hogy nem csökkennek a szá-

mok. Idén valamennyivel növekedett a felvettek száma a tavalyiéhoz képest, de ezt csak azt jelenti, hogy bizonyos tanár szakokon, ahol korábban egy jelentkező volt, most kettő van, vagy ahol kettő volt, most öt lesz – ezt azonban nem fogjuk tudni az egyetemen megoldani, ez az előttünk álló oktatási rendszer nagyon komoly feladata lesz” – hívta fel a figyelmet a rektorhelyettes.

Második körös bejutók

A pótfelvetelre (melyen márcsak költségterítéses helyekre lehetett bejutni) 1001-en jelentkeztek, ebből 838-an örülhettek a felvételnek. A pótfelvetelin a legtöbb jelentkező a jogász szakra volt: száma 117, felvettek 111-et. Utána következnek az informatika alapképzés 3 szakja összesen 67 jelentkezővel, akik közül felvettek 30-at.

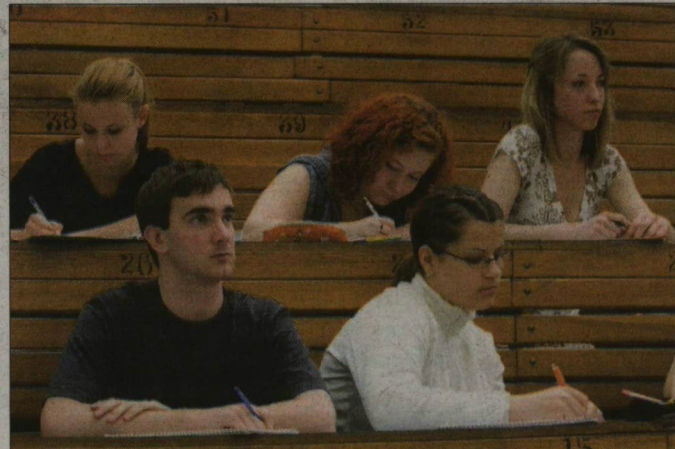
○ Arany Mihály

AZ SZTE-N VÉGZETTEK FÉL ÉVEN BELÜL ÁLLÁST TALÁLNAK

90 százalék ajánlaná az intézményt ismerőseinek

A Szegedi Tudományegyetemen végzetek döntő többsége – minőségi diplomája, színvonalas tudása és gyakorlati tapasztalatai révén – rendkívül hamar el tud helyezkedni, s elégedett is munkaerő-piaci helyzetével. Ezt mutatják annak a vizsgálatnak az eredményei, melyet az intézmény kutatócsoportja a Diplomás Pályakövető Rendszer keretében végzett el.

A Szegedi Tudományegyetem 2006 óta folytat pályakövető vizsgálatokat korábbi diákjai körében. 2009-ben a „Hallgatói és intézményi szolgáltatásfejlesztés a Szegedi Tudományegyetemen” című uniós pályázatával csatlakozott az országos Diplomás Pályakövető Rendszerhez. Ennek keretében 2010-ben végezték el azt a kutatást – Hetesi Erzsébet, Kúrtósi Zsófia és Prónay Szabolcs, az SZTE Gazdaságtudományi Kar oktatóinak irányításával –, mely a 2007-ben és 2009-ben az SZTE különböző (nappali, levelező, távoktatásos) tagozatain végzetek munkapiaci jellemzőit vizsgálta. Az online felmérésben 1612 fő választait értékelték ki. Az erről készült jelentést idén nyáron fogadta el az SZTE Szenátusa.

A végzetek több mint fele a régióban helyezkedik el. Fotó: S. Cs.

A szegedi egyetem képzési kínálata igen sokszínű, amit jól értékeltet, hogy a válaszadók közel negyede végzett bölcsészettudományi, 16 százaléka pedagógiai, 15 százaléka jogi és igazgatási területen, de jelentős a természettudományi és az informatikai, valamint az orvos- és egészségügyi területen is végzett.

Az eredmények remekül ábrázolják, hogy a Szegedi Tudományegyetemen diplomázott hallgatók – minőségi diplomá-

juknak, színvonalas tudásuknak és gyakorlati tapasztalataiknak köszönhetően – valóban igen kiváló eséllyel indulnak a munkaerőpiacon. Azok közül, akik itt végeztek, 83 százalék három hónap alatt el tudott helyezkedni, fél év alatt pedig már 93 százalék találta meg munkahelyét. A válaszadók több mint fele a régióban szerzett állást (a Csongrád megyében elhelyezkedők aránya hozzávetőlegesen egyharmad), míg ötödük dolgozik a fővárosban. A munkával rendelkezők túlnyomó többségét (74 százalék) teljes munkaidőben foglalkoztatják, de akadnak, akik saját vállal-

kozást visznek vagy szerződéses munkákat végeznek. A végzetek közül sokan egyéb munkát is vállalnak főállásuk mellett, egy jelentős réteg pedig a diplomaszerezést követően is továbbtanul vagy tervezte tanulmányait folytatását.

A felmérés szerint az SZTE-n végzetek jelentős része (41 százaléka) az üzleti szférában dolgozik, ugyanakkor az intézmény képzési, szerkezetéből adódóan sokan (51 százalék) találtak állást az állami/önkormányzati szektorban is. A válaszadók döntő többségének (82 százalék) munkája kapcsolódik a végzettségéhez, rendkívül alacsony, mindössze 18 százalék a pályaelhagyók aránya. A munkával rendelkező végzetek átlagkeresete nettó 146 000 forint, de akad köztük olyan is, aki 900 000 forintot visz haza havonta.

Fontos visszajelzés az intézmény számára, hogy a végzetek 85 százaléka úgy nyilatkozott: a munkaerőpiacra való kilépésük nagyon elégedett volt az egyetemmel. A válaszadók jelentős része (88 százaléka) szerint kiemelkedő, illetve nagyon jó az SZTE hírneve más intézményekéhez viszonyítva. Mindent egybevetve, 90 százalékuk ajánlaná a szegedi universitást ismerőseinek.

A TEHETSÉGGONDOZÁS SZOLGÁLATÁBAN

80 éves a szegedi Eötvös Loránd Kollégium

Nyolcvan éve alapították meg a szegedi Eötvös Loránd Kollégiumot, az ország első vidéki szak-kollégiumát. A jubileumra augusztus 27-én ünnepséggel és öregdiák-találkozóval emlékeztek.

Az Eötvös Loránd Kollégium 1931-ben, gróf Klebelsberg Kunó kezdeményezésére jött létre, Bay Zoltán és Náray-Szabó István alapító szándékának köszönhetően. Elsődleges mintaként az 1895 óta működő budapesti Eötvös József Collegium szolgált. 2011-ben a kollégium 76 fős lakóbázissal („belső tagosság”) és 24 fős bejáró („külsős tagosság”) rendelkezik, kiterjedt diákönkormányzatiság jellemzi. Szakmai sokszínűségét sok más mellett a tudományos előadások (Eötvös-esték), a hét szakmai műhely és saját kollégiumi újság is mutatja. Legkiválóbb hallgatóinak tevékenységét az Eötvös Loránd Kollégistákért Alapítvány díjaival ismeri el. A szegedi intézmény jó kapcsolatot ápol többek között a budapesti Eötvös József Collegiummal, illetve a tehetségeket támogató Söfi József a Szegedi Tehetségekért Alapítvánnyal.

Nem csak diplomások

A jubileumi ünnepség délelőtt a megnyitóval kezdődött az SZTE Dugonics téri központi épületében,

Számos öregdiák látogatott el a jubileumi eseményre. Fotó: Gémes S.

majd ezt követően rövid előadásokban elevenítette fel a kollégium múltját az öregdiákok közül a második legidősebb Dombi József fizikus, Masát András, az Andrassy-egyetem rektora, valamint Hatvani László matematikus, a kollégium korábbi igazgatója. Saródi Szilvia, a kollégium jelenlegi titkára az intézmény jelenéről beszélt. Az eseményt zenei betétek színesítették a kollégium lakóinak előadásában: Asztalos Kata, Benedekfi Zoltán és a Szegedi Harsona Quartet lépett fel. Délután pedig fogadást rendeztek az Eötvös Tisza Lajos körüli épületnek termeiben és udvarán.

Az alapítás nyolcvanéves évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen mintegy kétszáz jelenlegi és egykori kollégiumi diák tette tiszteletét az egyetem Rektori Hivatalának dísztermében. Mint szakmai műhely, az elmúlt és az elkövetkező 80 év felsőoktatásá-

nak egyik legfontosabb szeletével, a tehetséggondozással foglalkozik a kollégium – mondta a megnyitón Szabó Gábor rektor. Az intézmény nem egyszerűen diplomásokat, hanem értelmiségieket bocsát útjukra – tette hozzá.

Tehetség és gondozás

Dux László, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium felsőoktatásért felelős helyettes államtitkára a felsőoktatás minőségének javításáról beszélt. Úgy fogalmazott, ha nincs cél, akkor azt is nehéz megfogalmazni, hogy jelenleg mit csinálunk. A helyettes államtitkár azt is elmondta, a készülő új felsőoktatási törvény alapján egyrészt a nagyobb hallgatói létszámú, gyakorlatorientált, a munka-

erőpiac igényeit követni és arra gyorsan reagálni képes képzési formákat honosítaná meg az oktatásirányítás. Az úgynevezett csúcseyetemeknek viszont az lesz a küldetésük, hogy kisebb hallgatói létszámmal dolgozva a nemzetközi színvonalon is minőséginek számító tudást adjanak. Dux László azt is kiemelte, milyen fontos a tehetséggondozás szerepe, s milyen érdemeket szerzett e területen az Eötvös-kollégium.

A legjobbak

„Az utóbbi években az universitas megalakulásával és a felsőoktatás kiszélesítésével az egyetem szembekerült a tömegképzés és a minőségi oktatás közöttös követelményrendszerével. Ebben a helyzetben a kollégium eredeti alapelvei megerősítést kaptak, fontos szerepet játszik a tehetséggondozásban” – hangsúlyozta Kincses János, a kollégium igazgatója. „Nyitottak vagyunk az egyetem összes karának hallgatói előtt, fenntartva az eredeti kiválasztási elvet, a minőség elvét. Az Eötvös Loránd Kollégium az egyetem legkiválóbb hallgatóiból álló közösség, tehetséggondozó műhely, amelynek célja társadalmi problémákra érzékeny, szakmailag igényes, fejlett kritikai érzékkel bíró, a nagybetűs életre alkalmas értelmiség kinevelése” – összegzett az igazgató. SZEGY

TÁRCA

AZ UTOLSÓ LEVÉL

Van egy kép – sok levelesládát és közösségi oldalak üzenőfalát megjárta már – ami a mostani és a húsz évvel ezelőtti napi rutinok közötti különbséget ábrázolja. Akkor máshol dolgozott az ember, és máshol szórakozott, lemezjátszón hallgatott zenét, és moziban nézett filmet. Bár efféle atavisztikus jelenségek még ma is előfordulhatnak, mindezen tevékenységeket ma ugyanott és ugyanúgy is elvégezhetjük: a gép előtt ülve. Bár túl könnyen elmosódik így az amúgy sem mindig biztos határvonal a munka és a pihenés között, kávé nélküli kávészünetekre tökéletes kikapcsolódás klipeket nézni a számítógépünk másik oldalán. Én mostanában OK GO-klipeket nézek, precíz és viccesek, amikor az együttes tagjai futópádon ugrálnak vagy idomított kutyákkal táncolnak kis helyre zsúfolva, arra gondolok, a korszellem ez: hogyan tudsz kreatív maradni a mókuserékben.

A kedvenc klipem tőlük mégis az, amelyik kettőszáztizenöt vekni kenyér felhasználásával készült. Piritósokra rajzolt animáció kíséri a dalt, és hát nem vagyunk kevesen, akik a reggelek közötti különbségeket azzal mérik, hogy mennyire sült oda a piritós. A dal szövege. egyébként arról szól – olyan szerelmesdal-féle –, hogyha te – mármint a dal örök te-je – az utolsó levél vagy egy fán, akkor, bármeddig is kell várni, én leszek az, aki majd elkap. Bár a slágerszövegekben nem kell konkrét értelmez keresni, nekem erről a számról valami furcsa oknál fogva mégiscsak az új felsőoktatási törvénytervezet jutott eszembe.

Nemrég ugyanis azt olvashattuk a híroldalakon, lehetséges, hogy az új törvénytervezet röghöz, vagyis Magyarországhoz kötendő évekbe a friss diplomásokat. A levelesládákban és a közösségi oldalak üzenőfalain persze nagy a felháborodás, és persze én is beszélhetnék itt oktatáspolitikai megfontolásokról meg EU-s integrációról. Nekem mégiscsak az jár a fejemben, hogy ha nem csak azt kérné tőlem az állam, hogy ha tanultam az egyetemén, dolgozzak neki, hanem – ez itt a lényeg – ő is garantálná hozzá a munkát (persze megfelelően és megfelelően elismert), akkor egy cseppet, mondom, egy cseppet, kevésbé érteném a felháborodást. Akkor talán az egyetemista is úgy érezhetné, hogy a diplomázás után is lesz mit a kenyérpíritóba tennie, és nem lenne olyan, mint egy gazdátlanul lehulló falevél.

○ Turi Tímea

VISSZATÉRNE MAGYARORSZÁGRA A TOLEDÓI OKTATÓ

Az elmúlt években egy együttműködés alakult ki a Toledói Egyetem Fizioterápiás Intézete és a Szegedi Tudományegyetem között, hogy előkészítse és kialakítsa a gyógytornász-hallgatók két intézmény közti mobilitásának lehetőségeit. Erre a megegyezésre alapozva indult el két évvel ezelőtt egy kezdeményezés, hogy a Fulbright Ösztöndíj Program keretén belül Szegeden fogadhasák 2011. februártól öt hónapon át Andrew Meszarost (képünkön), a Toledói Egyetem Fizioterápiás Intézetének egykori, az Orvos Kar Idegtudományi Részlegének jelenlegi munkatársát.

Andrew Meszaros azt vizsgálja, hogy miként kontrollálja az idegrendszer az izmokat. Interdiszciplináris területről van szó, mérnök-, gyógytornász-, orvos- és kineziológushallgatókat egyaránt oktat az adjunktus. Andrew Meszaros lapunknak elmondta, mindig is szeretett volna kapcsolódni egy a Fulbright-hoz hasonló programhoz a nemzetközi kapcsolatok építése céljából. Annál is inkább örült a lehetőségnek, hiszen nagyszülei Magyarországon születtek. Így személyes indíttatása is volt szegedi tartózkodásának, mint elmondta, mind magát, mind gyermekeit szeretne volna gazdag kulturális tapasztalathoz juttatni. Emellett a másik, szakmai ok az volt, hogy olvasta Nagy Editnek, az SZTE Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar (ETSZK) Fizioterápiás Tanszék vezetőjének egyik cikkét, mely olyan módszert mutatott be, ami iránt Andrew Meszaros is érdeklődött. Harmadik, „közösségi okként” az adjunktus a Toledói Egyetem és az SZTE közötti kapcsolatépítést jelölte meg, annál is inkább adott volt ez számára, hiszen Toledo és Szeged testvérvárosok.

Az ETSZK-n töltött szemeszter során az adjunktus féléves kurzust tartott „Advances in Neurophysiology” címmel, illetve részt vett a kar Fizioterápiás Tanszékének kutatásaiban, a már folyamatban lévő PhD-munkák konzultálásában és az egyes tárgyak tananyagtartalmának fejlesztésében. Andrew Meszaros elmondta, kurzusokon kívül is megke-resték érdeklődő hallgatók, hogy ajánljon nekik szakirodalmat a mozgás idegi kontrolljával kapcsolatban. A vendégoktató elmondta, reméli, hogy sikerült megtanítani óralátogatóinak a szakirodalom kritikusszemmel való olvasását.

A tanszékvezető, Nagy Edit mellett Fehérmé Kiss Anna általános dékánhelyettes főiskolai docent is kiemelte Andrew Meszaros, mint mondta, mindhárman az idegtudomány területén dolgoznak, és így különböző nézőpontokból meg tudták vitatni az aktuális kérdéseket. Andrew Meszaros azt is elmondta, szeretne visszatérni Magyarországra. „Úgy megyek vissza Toledóba, hogy még büszkébb vagyok arra, hogy amerikai magyar vagyok” – vallja.

○ Arany Mihály

MEGNYITOTT A MEGÚJULT JATE

Zöld mosdók, európai szellőzőrendszer

Teljesen megújult Szeged kultikus szórakozóhelye, a 850 főre tervezett JATE Klub, ahol augusztus 30-án kettős ünnepet tartottak.

A teljesen újjávarázsol (egyébként éppen negyven esztendővel ezelőtt létrehozott) klub megnyitóján az üzemeltető Universitas-Szeged Nonprofit Kft. születésnapját is ünnepelték a meghívottak. Annál nagyobb ajándékot, minthogy a kft. 15. születésnapján adták át a felújított JATE Klubot, nem is kívánhatott volna Bolgár Zsolt ügyvezető, aki köszönetet mondott az újjászülésben segédkezőknek.

Sok újdonság várja a szórakozni vágyókat, különleges fényeffektek, más tételrendezés. A nagyterem például közel kétszer olyan hosszú lett, mint azelőtt, és egy bárpulttal is gazdagodott. A bár-székmagasságú ülőkéek először fűcsának tűnhetnek az alacsonyabaknak, ám emögött is koncepció van. A tervező azt szerette volna, hogy a boxokban ücsörgők és a folyosón haladó emberek közel szemmagasságban lássák egymást. A Szegedi Tudományegyetem Dugonics téri központi épületének pincéjében található klubot újjáépítő ifj. Jeles József elmondta, egy valóban színes helyet szeretett volna: meghatározott színűek a falak, fényvel festik át azokat, pillanatról pillanatra megváltoztatva ezzel a hely hangulatát.

A Rektori Hivatal épületét felújították a közelmúltban, egy betonszigetelő teknőbe helyezték a korábban szigetelés nélküli patinás építményt. „A falakban viszont

Igényes környezetben várja a hallgatókat a népszerű klub. Fotó: Segesvári Csaba

rengeteg víz maradt, amire csak légáteresztő vakolatot és festéket lehetett felvinni, ennek pedig színhatárai vannak” – magyarázta a tervező, miért is döntöttek úgy, hogy a szó szoros értelmében fényekkel festik ki a JATE Klubot. „Ezt a helyet most be kell lakni, meg kell találni azokat az optimális fényeffekteket, amik jók egy kisebb rendezvénynél, illetve akár 600 ember szórakozásánál. Be kell majd programozni a fényáradatot a maga mintegy 1300 effektjével, hogy a lehető legjobban lehessen kihozni a klubból” – tette hozzá.

Majó Zoltán, az SZTE gazdasági és műszaki főigazgatója három elemet emelt ki a beruházással kapcsolatban. „Egyrészt a klub szellőztetése modern, európai, 21. századi lett, másrészt a mosdórendszer balkániságát is megszüntettük. Zöld mosdókat alakítottunk

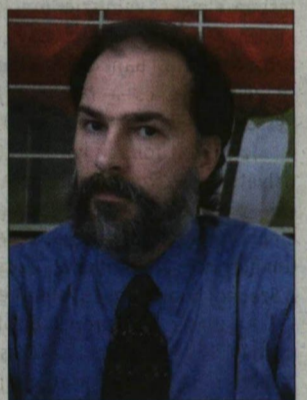
ki: az épület tetejére leeső esővizet gyűjtjük egy nagy tartályba, s azzal öblítjük a mosdókat, tehát újrahasznosítjuk az esővizet. Mindezek mellett nagyobb lett a klub tere, eltűnt a zárt folyosó, ami igencsak fontos építészeti beavatkozás volt. Úgy vélem, minden avittságát, balkániságát elveszítette a szórakozóhely, jó lesz ide lejönni a fiataloknak” – fogalmazott.

Szabó Gábor rektor felidézte: annak idején ez volt az a hely, ahol lehetett találkozni az universitas különböző karaira járó egyetemistákkal. Reményét fejezte ki, ilyen lesz a JATE Klub a mostani hallgatók számára is. „Boldog vagyok, hogy izléses, szép kivitelezésű klubot adhattunk át. Azt várom tőle, hogy a buli mellett elegendő helyet adjon az intelligens szórakozásnak is. Az oktatással kapcsolatban is azt szoktam mondani, hogy rogya-

dozó, piszkos épületekben nehéz világszínvonalon tanítani. Ez fordítva is igaz: az intelligens, szép környezet sugall egyfajta tartást, szellemiséget. Bizom benne, hogy ez a klub lehetőséget nyújt majd a tizenkét kar közötti mozgásokra, a hallgatói találkozásokra, szórakozásra és beszélgetésekre, a közös gondolkodásra. A diákoknak joguk van ehhez, mint ahogy a nívós és intelligens szórakozási lehetőségek is hozzá kell tartoznia egy SZTE méretű és hírnevű intézmény kínálatához.”

Az EHÖK elnöke, Török Márk pedig az egykori hallgatókra emlékezett, akik 1971 szeptemberé és 1973 tavasza között társadalmi munkában hozták létre Szeged egyik meghatározó szórakozóhelyét, ami 2011-ben teljesen megújulva tárja ki újra kapuit.

V. A. – P. M. L.

„MINDIG A PERIFÉRIÁT PREFERÁLTAM”

Beszélgetés Boros Mihály tanszékvezetővel

Sebész, de nem mût. Mikro- keringésrõl és oxigénhiányos állapotokról beszél, ha pedig követnénk, hallhatnánk kuttyogatását, amellyel a harcsákat igyekszik horgára akasztani. Boros Mihály immár 13 éve vezeti az SZTE ÁOK Sebészeti Mûtéttani Intézetet.

– **Sebészként kezdte pályafutását, de utána a korábbi Kísérletes Sebészeti Intézetbe, a mai Sebészeti Mûtéttani Intézetbe került, amely nem végez klinikai gyógyító munkát.**

– Mi annak a tudományos- oktatási háttérét adjuk, sõt nem is csak a sebészetnek, hanem minden manuális orvostudományi szakmának, így például az aneszteziológiának, az intenzív terápiának vagy a traumatológiának – ezek a szakmák úgymondó leváltak a nagy sebészeti törzsrõl.

– **Ha nem mûtének, akkor miben áll az önök tudománya?**

– A mi feladatunk például egy mûtét kapcsán fellépõ szövõdmények lehetőségének csökkentése vagy az aneszteziológiában (érezéstelenítéssel foglalkozó tudomány) a lélegeztetés következményeinek, optimális lehetõségeinek feltérképezése. A traumatológián belül a csonttörés gyógyításának kórtani háttere, illetve új gyógyítással összefüggõ eljárások kidolgozása is hozzánk tartozik.

Metamorfózis

– **Most már nem sebészként dolgozik, mégis onnan indult. Családi motiváció?**

– Apám is sebész volt, utána õ lett az ország elsõ aneszteziológus

professzora, és egyben elsõ tanszékvezetõje az elsõ Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetnek Szegeden. Tehát õ is egyfajta metamorfózison ment át. Komoly példa és vonzerõ az õ pályája számomra, akárcsak az akkori sebészeti klinika európai hírû professzorai, köztük mindenekelõtt példaképem, Petri Gábor vagy a klinikai professzorok, mint Kulka Fri-gyes és Imre József.

– **A hódmezõvásárhelyi kórházban még a mûtõasztal mellett állt, majd ezután került vissza Szegedre Nagy Sándor tanszékvezetõ ideje alatt. Mivel kezdett foglalkozni?**

– Elsõ feladatunk egy ma is tartó program része volt, a vérzéses sokk kutatása – ez az, ami megõli a betegeket például egy autóbalesetben, a súlyos vérzés általában ide vezet. Hétköznapi nyelven fogalmazva azt vizsgáltam, hogy mi történik, ha valakinek elkezd vérezni a gyomra, vagy a vékonybele. Ez elvezetett ahhoz a felismeréshez, hogy ezek mögött mindig az oxigénhiánya áll – innen jutottam el az oxigénhiányos (hipoxiás) állapotok kórtanának jobb megértéséhez. A sokk-kutatás kapcsán kerültem kapcsolatba a mikrokeringéssel, amely egy-egy szerv, szövet láthatatlan érhálózatát jelenti.

A birka sérvhálója

– **Nem elég a nagy ereket vizsgálni...**

– Valóban nem. Itt, mikroszinten történik meg a gázcsere: itt veszik fel a mikroerek az elhasznált anyagokat, az oxigén által elégetett melléktermékeket, de a hõt, a hormonokat is. Ezek végzik

Édesapja mintája döntõ fontosságú Boros Mihály számára.

a szervezet mûködéséhez, életben tartásához szükséges feladatokat.

– **Mennyire sikerült feltárni a mikrokeringést, a gyakorlatban tudják már használni?**

– A gyógyszerkutatás szempontjából rendkívül jelentõs, ugyanis a gyógyszerek ezeken a pontokon hatnak, a nagy erekben látható változások általában csak következmények. A szervezetnek az emberi testbe beépítendõ, úgynevezett implantációs anyagokra adott reakcióit is ilyen vizsgálatokkal térképezik fel. Jelenleg

a düsseldorfi egyetemmel, illetve a hódmezõvásárhelyi protézisfejlesztésben érdekelt gyártókkal mûködünk együtt. Ők beültetésre szánt anyagokat, például sérvháló vagy csípõprotézist hoznak, mi pedig megvizsgáljuk, hogy ezek a kísérleti állatok megfelelõ szövetekben milyen mikrokeringési változásokat idéznek elõ. Az SZTE Mezõgazdasági Karának birkái asszisztálnak a kísérlethez – sikerrel.

A mi vesszõparipánk

– **Beszélt a sejtek oxigénhiányos állapotáról, mit lehet tenni ilyenkor?**

– Mikor valaki elkezd oxigénhiányban fuldokolni – és vele a mája, a szíve, az izma és bőre –, ez nem más, mint egy gyulladássos reakció, mely ellen lehet védekezni. A szöveteket például úgynevezett prekonkondicionálással lehet ellenállóbbá tenni a várható oxigénhiányos állapottal szemben. A sebész vagy a traumatológus 3-5 alkalommal átmenetileg vértelenre teszi az érintett szervet vagy szervcsoporthoz, ezt követõen, amikor egy nagyobb oxigénhiányos inzultus érné ezt a területet, akkor a károsodás, az elváltozás lényegesen kisebb lesz. Ennek példaként a szervátültetésnél van jelentõsége.

– **Önök viszont még tovább mentek.**

– Úgy gondoljuk, hogy olyan gázközvetítõ anyagok képzõdnek oxigénhiányos állapotban a sejtekben, amelyeknek szerepük lehet a hipoxia elleni védekezésben. Nobel-díjakat értek az ilyen gázmediátorok feltérképezéséi, így a nitrogén-monoxidé, a kén-dioxidé. A mi vesszõparipánk a metán. A hirtelen oxigénmentes környezetbe került sejt képes arra, hogy metángázt képezzen. Úgy véljük, ezáltal csökkenti a fellépõ gyulladássos reakciót. Ez egy evolúciós döntés útvonala vezethetõ vissza, ami még akkor alakulhatott ki a sejtekben, amikor nem volt oxigén a Földön.

– **Ha már oxigénhiányos állapotokról beszélünk, nem érdekelte soha mondjuk az agy?**

– A központi idegrendszer kevésbé áll az én érdeklõdésem központi területén, a perifériákat kezdettõl fogva jobban preferáltam: a vékony- és vastagbeleket. A perifériás keringés, annak elégtelensége, azaz a sokk, valamint annak gasztroenterológiai vetülete két tanulmányúton, Japánban 1992 és 1994 között, valamint Németországban 1995-96-ban „ragadt rám”, ottani mestereim kedvenc területei voltak. A mikro- keringési rendszer alapjait is ekkor, Münchenben sajátítottam el, így Magyarországon Szegeden kezdett el elõször mûködni egy mikro- keringési laboratórium a Humboldt-alapítvány egy mikro- skópjával.

Kimérve

– **Több mint egy évtizede már tanszékvezetõ. Mennyire éri elismertnek a területét?**

– A helyzetünk semmivel sem jobb vagy rosszabb, mint egy elméleti orvostudományi intézeté, azokhoz hasonlóan évtizedek óta forráshiányosak vagyunk. Az elmúlt évtized arra mindenképpen jó volt, hogy magát az intézetet országosan is elismertté tegyék, sõt, mára már az elsõk között jegyzik. Úgy érzem, megfelelõ tekintélyt sikerült szereznem ennek a szakmának külföldön is, ami nem az én érdemem, hanem az egész intézeté. A szakma európai szervezetében is elnököltem, ez is mutatja, hogy elismerik a tudásunkat.

– **Hogyan állnak az oktatással?**

– Aktív oktató munkát folytatunk. Van olyan, hogy napi hat óra is eltelik csak a gyakorlatok megtartásával, ami kihívást jelent a mindösszesen hat diplomás munkatársat foglalkoztató intézet számára. Így az egy fõre jutó órák száma rendkívül magas. Épp ezért a mi tudományos outputunkat nem is lenne szabad össze- mérni olyan intézményekével, ahol mondjuk harmincan dolgoznak.

– **Jönnek önhöz a hallgatók?**

– Mind a magyar, mind a külföldi hallgatók rendkívül nagy számban jelentkeznek hozzánk tudományos diákköri munkára, a TDK-zók létszáma általában meghaladja a húszat. Nagyon sikeresek is a hallgatóink, ami a helyettesem, Kaszaki József érdeme. Mindig tudunk OTDK-gyõzteseket kiállítani. Sajnos a hallgatók döntõ többsége nem folytatja kutató se-

bészként a pályáját, de úgy gondolom, olyan indítást kapnak, ami pályájuk végéig elkíséri õket, és nem felejtik el a tudományt. Számos PhD-fokozatszerzõrõl is beszámolhatok.

Várolistán

– **És a „mezel” egyetemisták?**

– Harmadévtõl kezdve tanítjuk az orvostanhallgatókat, illetve kisebb számban a fogászokat a sebészeti mûtéttan részleteire. Mindaz ide tartozik, ami a sebészeti technikai háttere, az eszközös beavatkozások, a mûtõben való biztonságos mozgás, a bemosakodás rejtelmei. Sajnos nem kötelezõ, csak kötelezõen választható a tárgy, ettõl függetlenül rendkívül nagy számban jelentkeznek a hallgatók, a mostani adatok szerint az ideit 180-an vették fel. Emellett a mikroszkóp alatti munkát jelentõ mikro- beszedet is oktatjuk – évekre elõre várolistáink vannak. A tavaszi félévben haladó mûtéttant oktatunk, a sebészeti rutinhoz tartozó eljárásokat. Monitorozási kurzusunkon pedig olyan beavatkozásokat tudnak szimulált körülmények között elsajátítani a hallgatók, amikre a késõbbi orvosi ténykedésük során szükségük lehet. Az intézet rezidens, illetve szakorvos-képzéssel is foglalkozik, körülbelül 40-50, a sebészeti törzsképzésben résztvevõnek tartanak kurzust félévente.

– **Mindent számítógéppel tudnak szimulálni?**

– Én még állatokon tanultam a sebészeti mûtéttani alapokat, az elsõ nagy reform, amit az intézeti mûködésem alatt keresztül tudtam vinni, hogy ezt kiváltottuk szimulált beavatkozásokkal. Sebvarrást, vérzéscsillapítást, kis képletek eltávolítását is tökéletesen lehet gyakorolni számítógépes szimulációval. Van, amikor a képernyõn lejátszódik animációban az az eseménysor, aminek megismétlését kéri a hallgatótól. A varrást például egy mûbõrrel bevont szivacstáblán gyakorolhatják az orvosjelöltek, a mûbõr fizikai tulajdonságait tekintve az emberi bõrrel teljesen azonos. Másik módszer egy olyan számítógépes rendszer, amely segítségével a képernyõn nyomom követhetõ a hallgató által kézbe vett sebészeti eszköz. Így egy szimulált térben (például egy virtuális hasüregben) végezhet sebészeti beavatkozásokat a hallgató. Egész mûtéteket, például vakbél-eltávolítást is tudnak modellezni.

– **Ezek a módszerek biztosan nem olcsók.**

– Nagyon költségigényesek. A rezidensek háromhetes kurzusára, tíz rezidensre 180 ezer forintot kapunk. Ha a tiszteresét adnák, akkor sem lenne elég, de megpróbálunk abból kijönni, amink van.

– **Mit csinál, mikor leteszi a tanszék pontját?**

– Pontyra és harcsára szoktam menni. Elõbbit a Szelditavon fogom, az utóbbit kuttyogatva. A Maros-torok és a hid között az egyik kedves ügyvédbarátommal lessük a harcsát. Emellett a könyvek érdekelnek – nincs nagyon sok kódex szenvedélyem.

○ Arany Mihály

EGY OTDK, KÉT HELYEZÉS

A „paleopatológus attaséval” beszélgettünk

Sikerese OTDK-szereplést tudhat maga mögött Nogrády Miklós, a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar hallgatója. Két évvel elõtt két társával, Pipicz Mártonnal és Boros Andrásal közösen az ÁOK Biokémiai Intézet Kardiovaszkuláris Kutatócsoportjában kezdett tudományos diákköri munkát, melynek eredményeként 2010 márciusában a kari konferencia fõdíját, az ifj. Obál Ferenc-emlékdíjat nyerték el, majd a 2011 áprilisában Debrecenben megrendezett Országos Tudományos Diákköri Konferencián szintén elsõ díjat nyertek. Munkájuk címe: A reperfüzió kezdetén alkalmazott gyors kamrai ingerléssel kiváltott posztkonkondicionálás csökkenti az iszkémia-reperfüziós károsodást.

Tavaly év elején kezdett el dolgozni a Sebészeti Mûtéttani Intézetnél. Másodévesként is itt szeretne volna elkezdni tudományos munkásságát, ám akkor erre még nem volt lehetõsége, így került a Kardiovaszkuláris Kutatócsoportba, ám látva az OTDK-n elért szép sikereket, ez is nagyon jó döntésnek bizonyult. Témáját Érczes Dániel és Kaszaki József vezette, segítségükkel második helyezést ért el az OTDK-n. „Érczes Dániellel nagyon jó kapcsolatot ápolok, rendkívül segítõkészség témavezetõ. Az pedig, hogy Kaszaki József tanár úr vezetésével dolgozhatok, kifejezetten büszkeséggel tölt el. Úgy vélem ugyanis,

NÉVJEGY

Nogrády Miklós
Nogrády Miklós 1988. január 3-án született Kecskeméten, ugyanitt érettségizett, a Bolyai János Gimnáziumban. Ötödik éve orvostanhallgatóként tanul a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán, másodéves hallgatóként kezdte el a TDK-munkáit.

nála ki kell érdemelni, hogy felfigyeljen az emberre. Látta, hogy igen szorgalmasan és sokat dolgoztam, és így elmondhatom, hogy vele is eredményes munkakapcsolatot ápolok” – mondta el Miklós a témavezetõivel való kapcsolatra vonatkozó kérdéseinkre.

Negyedévesként kezdett el foglalkozni a perikardiális tamponád következményeinek vizsgálatával. „A perikardiális tam-

ponád az az állapot, amikor a szív szívburokban összegyûlt folyadék összenyomja a szívet, s emiatt a szív nem tud megfelelően dolgozni, az egész szervezet vérellátása romlik. Az emberi bélrendszer rendkívül érzékeny ezekre a vérkeringési változásokra, a bélbolyhok könnyen elhalnak ilyen esetben, ezek ugyanis kevésbé bírják az oxigénhiányt, mint például az izomszövetek.” Miklós kutatásai során törpesertésen végzett klinikai vizsgálatokat arra vonatkozóan, hogyan lehet ezeket a bélbolyhokat újra mûködésre bírni. „Van a szervezetben egy bizonyos fehérjébõl álló komplementrendszer, melynek egyik feladata, hogy ha részt vesz a gyulladássos folyamatok létrejöttében. Kutatásaink során rájöttünk, hogy az egyik ilyen komplementfaktor gátlása pozitívan befolyásolja a szív tamponád következtében kialakult keringési változásokat, ezáltal a bélnyálkahártya elhalása is kiküszöbölhetõ” – foglalta össze lapunknak témáját, mellyel szintén a debreceni OTDK-n második helyezést ért el.

Miklós a Magyar Orvostanhallgatók Egyesületében is aktívan munkálkodik, ebben az évben csere-TDK-koordinátorként a Magyarországra érkező külföldi hallgatók fogadásában segítkezik, valamint az elutazó hallgatók ügyeit intézi. Korábban bejövõ cseregyakorlat koordinátor volt.

○ Benedek Noémi Mária

KONCERTNOVELLA

2011/242.

Chili a moziban

Augusztus 30-án különleges programra invitálta a szegedi Belvárosi mozi a Red Hot Chili Peppers-rajongókat, ugyanis Magyarországon csak itt volt lehetőségük megnézni a zenekar legújabb albumának megjelenésével egybekötött koncertközvetítést.

A csapat a németországi Kölnben lépett színpadra, és adta elő az I'm With You című album dalait, a fellépést pedig a világ közel 900 mozijában figyelhetjük azok a kevésbé szerencsések, akiknek nem volt lehetőségük eljutni az eredeti helyszínre. A mozis nézők kiváltsága viszont a koncertet megelőző pre-show közvetítése volt, amely leginkább a csapattagok meginterjúvoltatásából állt össze. A magyarországi rajongók elővételes áron 4200 forintért nézhették végig a közel kétórás koncertet.

Este kilenc óra körül szerény létszámú, de annál lelkesebb csapatok kezdték el betölteni a mozi nagytermét. Telt ház ugyan nem lett, de aki ott volt, egész biztosan egy életre szóló élménnyel gazdagodott, már akkor is, ha az esemény természetét nézzük, hiszen nem sűrűn jellemző, hogy pörgős koncerteket kényelmes mozsizékekből nézzen végig az ember. A legfurcsább az egészben, hogy az végig ott motoszkál bennünk, azért mégiscsak mennyivel jobb lenne ott lenni valahol a tömeg közepén, akkor is, ha semmit sem látunk, annak ellenére, hogy ha viszont ott lennénk, nem láthatnánk a HD-minőségben közvetített gyönyörű közeli felvételeket. Még ha a két véglet között örlődve is ugyan, de azért mindenképpen élmény volt!

Red Hot Chili Peppers – I'm With You, LIVE in HD
Belvárosi mozi, Zsigmond Vilmos-terem
2011. augusztus 30.

○ Petró Julianna

ITT VAN AZ ŐSZ, ITT VAN ÚJRA

Nemsokára kezdetét veszi az Őszi Kulturális Fesztivál is

Idén 16. alkalommal rendezik meg október 1-je és 31-e között az SZTE Őszi Kulturális Fesztivált, amely – az egyetemisták visszaérkezését követően – az egész várost felpezsdíti.

Ahogy az eddigi években tettük, ezúttal is *Tajti Gabriellát*, az SZTE Kulturális Iroda vezetőjét – és egyben a fesztivál főszervezőjét – kértük meg arra, ajánljon figyelmünkbe néhányat a közel 50 helyszínen megrendezett mintegy 220 esemény közül.

„Az utolsó percekre jellemző kapkodásban vagyunk, rengeteg program helyszíne és időpontja még csak most alakul ki, és vannak olyan fellépők is, akiket csak most veszünk bele az őszi forgatagba” – szabadkozik *Tajti Gabriella*. Legtöbbjük azonban már körvonalazódott. „Szeptember 30-án kezdődik a Szegedi Paprikafesztivál a Dugonics téren, ezen a hétvégén rendezik meg az immáron IV. Kultúrcempész Sínbusz Fesztivált is, illetve – hosszú évek után először – újra a Rektori Hivatal Dísztermében rendezzük meg komolyzenei koncertjeinket, amelyek közül az első a finnországi Vikman Vonósnégyes előadása a Zene Világnapján. A fesztivált, szintén a hagyományok szerint, egy kiállításal együtt nyitjuk meg, október 3-án, hétfőn a Rektori Hivatal Átriumában *Szabó Gábor* rektor szavai után kezdetét veszi a kulturális fesztivál. *Galambos Gábor*, a SZTE JGYPK dékánja *Sonkodi Rita* festőművész kiállítását nyitja meg” – tájékoztat a fesztivál „erős” kezdéséről *Tajti Gabriella*.

„A Liszt-émlékéhez kapcsolódva sok hangversenyt hallhatunk a zeneszerzőre emlékezve, többek között az olaszországi *Michele Francesco Battista* vagy *Zsigmond Zoltán* zongoraművészek önálló estjét, valamint Liszt és Mozart címmel a SZTE ZMK Fricsay Hangversenytermében a kar Vonósenekarának koncertjét; illetve *Zádory Édua* hegedű- és *Anasztasia Dombrowska* zongoraművész tart közös fellépést Százarcú szenvedély címmel. A Katolikus Ház Dísztermében *Szűcs Bálint*, *Szűcs Szilárd* és *Tari Dorottya* népzenei estje lesz október 13-án, egy héttel később az IH-ban *Tandi Flóra*, barátai és egy meglepetésvendég koncertjét hallgathatjuk meg. A Millenniumi Kávéházban kedvenc fesztiválvendégeink lépnek fel, a CimbaliBand, *Szirtes Edina* Mókus és a Fabula Rasa és *Harcza Veronika*” – sorolja *Tajti Gabriella*.

Az őszi fesztivál keretén belül rendezik meg a Rektori Hivatalban a Térhatás konferenciát, amely a szegedi Tükrőház Alapítvány és a Kulturális Iroda a kortárs fiatal irodalmat támogató konferenciasorozatának első alkalma. Az előadásokat a megújult JATE Klubban felolvasó est követi. A Grand Caféban mutatják be *Lázár Bence András* második könyvét. A Reökre jellemző összművészeti jegyében érdekesnek ígérkezik *Greco Krisztián* író és öccse, *Zoltán* táncos-koreográfus közös estje. „A Katona József Színház vendégjátékaként érkezik városunkba *Fullajtár Andrea* és *Csalog Zsolt* Csendet akarok című monodramájával; illetve kiemelném még *Erdélyi György* előadóját, amelyet *Pilinszky János*: Fokról fokra címmel tekinthetünk meg a Millenniumi Kávéházban.”

Szabó Tamás festőművész mutatja be a 2011 tavaszán szegedi egyetemistákból alakult képzőművészeti társaság, a Random-csoport tárlatát a TIK-ben, október 24-én *Árnyas Koppány* kiállítása nyílik meg ugyanitt. *Galambos Gábor* nyitja meg *Papp György* képzőművész kiállítását is a Rektori Hivatalban.

A Szegedi Nemzeti Színház szokásos nyílt napját ezúttal október 26-án tartja meg. *Tóth Tamás* temetőkutató és *Nyéki Tamás* kulturális szervező vezetésével művelődéstörténeti sétát tehetünk a Dugonics temetőben. „Az önkéntesség európai évében az önkéntes centrumok országos turné keretében hívják fel a figyelmet az önkéntességre. A Klauzál téren számos információt megtudhatunk október utolsó hétféjén” – zárta ajánlóját a Kulturális Iroda vezetője.

○ Szekeres Nikolett

Petró János

82. Mikor már őszi

*Templomok, Istenek, hősök,
nem marad senki, csak mi,
lákolt digitális regösök.
Hajam őszi, csókolommal
köszönnek angyalarcú lányok,
összekészítem könyveim,
kinek melyiket szánom.
Babám, mikor lesz mindennek
vége, mikor fekszünk újra
kék ég alatt, kéz a kézben?*

Lázár Bence András

Prosectura (5)

*A test üres hajó. Karcsú gálya.
Nincs iránya. Otthona van.
Tartályában vér folyik.
Motora pumpa. Négy üreg.
Lüktet, túllő, hirtelen megáll.*

*Fedélzetén, mint Európa
ott ring az idő. Készületlenül.
A hajótestben, mint a lapátok,
mint feszes férfikarok csapódnak
egymásnak sejtjei.
Lélegeznek. Dolgoznak.*

*

*Vitorlája aztán fennakad,
a jeges tengerbe kap.*

*A hajótörést kétszer éli meg.
Tengere feszület, kikötője
helyett otthona csak
pusztulása lehet.*

Kőrös Ákos

Egy komor napra

*Hallgatag árnyal, mely vállamon
megtelepedett*

*sokáig izzó szemem a fény felé mereng
a sötétből megbabonázott lelkek sora kiállt,
hogy temessék el a királyt!*

*Életkép-fosztlányok, mint zacskók vergődnek
a szürke homályba széllal repülnek.
Meggfeneklett hajóként gyűlnek a rossz sorsok,
mind csak őt kérik, de soha meg nem értik.*

*Sötét, vakszemű alakok tapogatják
igaz testek szörnyű raját
megérinteni, megfogni, tudni akarják
az érinthetlent, az ismeretlen mannát.*

*Ködbe vész immáron az egész világ,
csak néhol pislákol egy-egy lámpás.
Egyre kevesebb igaz, egyre több galád;
Rég eltemették már a királyt.*

Pintér Gábor

Képzélet

*Lemorzsolódtam rólad,
a múlt éjjel erre vitt
rá gorombán, miközben a Holdat
csodáltam, az ablakban a gitt,
mint anyóka kardigánt – megkötött,
ahogyan éles kés, felszarvazott
a felismerés, mint Isten: magától ellö-
kött.*

*Elpárologtatott emlékeim, zárta
Magába, szívta s falta fel
egy neonfelleg, megmentő bárka
monoton lélegzet, idegen hajtja el
felőlem a Napot, s vele együtt a Holdat
vitte magával örökre,
bennem jelen s múlt egybeolvadt.*

*Elharapott számszéléről vérem
csordogál, mint kis patak
rohan, fut, megpihen a réten.
Zöld fűszálak közt, mit matat?
Lelkemben mit kutat, kit keres?
Két szeme, s feje felett glória,
mint angyal, most úgy repes.*

*Lehorzoltam szívemet
szíved érdes oldalán, mint kéreg,
oly durva, s ontja ki a szíveket
a testekből, mint moly, féreg
rágja ki a létet, s adja el a piacon.
Két forint hús fillér lelkemért,
ez maradt vigaszom.*

Benyó Gergely

Furcsa tájkép

*életvölgyek mélye –
itt, az álmos ároktopatokon
szürke hangafüvek között
csak halk szél-sóhajok élnek
mezők ölén két tó
tenger gyémántcseppje csillan lopva
s belőlük só-
folyókat látsz elrohanni
szikla-kínok szirtjeiről
igazgyöngyként elgurulni
elmúlt mosolyok mögé –
mert küzd e táj
ha fájdalom sikít a süket kagylókba
s a tavak színes habjaiba
parány, fekete szigetecskék fúlnak
kiöntenek hát mindig
mikor tenyerekbe temetett
tengerek napjain bennük hál a
Bánat – –*

HOSSZÚRA NYÚLT JÁTÉK

Thealter U21

Telt házas előadások, színház buszon és utcán, hajnalba átnyúló beszélgetések a Zsina udvarán. Az ideai Thealter sokban emlékeztetett az első fesztiválok hangulatára. A válogatás természetesen szubjektív, ennyi karakterben nekem éppen ez a három jelentősi a szűk keresztmetszetet.

„Médiamanipulált csürhe”

Az nyilvánvaló, hogy a Vatroteha 2.0 még majdnem gyermek „színészei” nem a saját véleményüket kiáltották a Kisszínház nézőterébe. Az ismétlés maga a színház, közölték a nézőkkel, s ennek megértéséhez két óra minimum szükséges volt. Egy olyan darab újrajátszását láthattuk, melynek létrejötték a mostani szereplők még nem is éltek. Az 1990 szeptemberében egy szeszfőzdében felvett Leláncolt Prométheusz már legenda, az egykori Jugoszlávia területén pedig valószínűleg törözhethet a rendszerváltás idején hatalom és ember viszonyát. Nem tudhatom, nem éltem ott. Ez a hosszúra nyúlt játék próbára tette a nézők türelmét, aki feladta, elment. És elszalasztott valamit. A reálkapitalizmus gyermekei a Balkán futballhuligánjainak provokatív módszereivel, a közönség közé kirohanva, székek karfáján és tetején állva, megafonokkal üvöltötték a kitarató nézők arcába mindazt, amit valakik a szájukba adtak. Mert azt kijelentették előre, hogy bár van eszük, nincsenek gondolataik. S a néző, aki az első felhívásra a székében maradt, nem ment az utcára, hogy győzzön végre a forradalom, a lusta és megalkuvó néző ott maradt sajgó fülével és a képébe ordított tanulsággal: „könnyebb elképzelni a világvégét, mint a kapitalizmus bukását”.

Az ideai Thealter sokban emlékeztetett az első fesztiválok hangulatára. Fotó: szegy

Monta stroj & Zágrábi Ifjúsági Színház (HR): Vatroteha 2.0

„Hazavisztek, ugye, hazavisztek?”

A Mady-baby az említett kisbuszos előadás. Már utazunk, amikor Borbély B. Emília felkérkedik közénk a buszra. Így együtt sem vagyunk húszan. Nem lehet megbújni, nem lehet elkerülni, hogy az Írországra tartó lány történetének szereplői legyünk. De nem is akarjuk. Mert a színész olyan személyes egyszerűséggel vonja be a nézőket a játékba, hogy már szinte akarom, engem, most engem szólítson meg. És meg is teszi. Borbély B. Emília három szerepet játszva, fokozatosan tárja elénk egy román lány szinte törvénytörő útját a beígért színpadi ragyogás helyett a prostitúcióig. Nincs választás, nincs szabadulás. Sehohol sincs itthon, és sehohol sincs

otthon. A néző útközben megszereti, ajándékot venne neki, hazavinné, bármit megtenne, csak megmenthesse kilátástalan helyzetéből. De nincs kiút, a kiskorú, teherbe esett, üzletre már használhatatlan lányt a két román férfi, aki eddig kihasználta, egyszerűen agyonrugdossa. Mint egy bedögölt, hasznavehetetlen televíziót, úgy hajítják a szemétre. Mady másfél óra utazás után, kicsiny angyszámokkal távozik a busz tetőablakán. Még visszamosolyog, ő vigasztal, de a busz megy tovább. Jaj, Mady-baby, el sem búcsúzhattunk! Akkor most ki törli le a könnyecsképeket az arcunkról?

Temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház (RO): Mady-baby

„Na, mit gondoltok rólam?”

Tényleg, ki ez a nő, kicsoda Béres Márta? Hiszen annyiszor lát-

tuk már ezen a színpadon. És most ő teszi fel helyettünk, nekünk a kérdést. Provokál és polgárpukkaszt. Puk, puk, puk, puk, mondja, miközben mosolyogva mutat ránk. Na, fiúkák? És a fiúkák ülnek szépen az első sorban tágra nyílt szemekkel, tátott szájjal. A félnék díva, a harsány és betépett színésznő, a szűzlány, a „megdugnál” vagy „csak félig dugnál meg” nő, az aligruhában kacérkodó, a tőrökény és erős, az el camino megváltoztathatatlan vándora, az abortuszra váró, a kisebbégy magyar, az apafüggő, a gyönyörű, szép szavú, a mocskos száju, az érzéki Béres Márta játszik velünk. Taszít és átölel. Szeret minket, és mi is szeretjük őt. Egy órán át fogva tart. Engem már másodszer, de biztos vagyok benne, hogy nem utoljára.

Urbán András Társulata (SRB): Béres Márta One Girl Show

○ Petrő János

KIKÉNYSZERÍTETT HŰSÉG VAGY VÉDELMEZŐ RUHADARAB?

Kiállítás az erényövek történetéről a Móra Ferenc Múzeumban

A lovagkorban a csatába indulók erényövekkel „vértették fel” otthon maradt kedvesüket, így biztosítva azok hűségét – tartja a mítosz. Vajon mi az igazság?

Ennek jár utána a szeptember 18-ig tartó, Az erényöv története – Mítosz és valóság című kiállítás a Móra Ferenc Múzeumban.

Mítosz

Az eredetileg vasból készült, meglehetősen kényelmetlennek tűnő szerkezet ugyanis nemcsak viselésre tűnik alkalmatlannak, hanem számos fertőzés és seb „melegágya” is lehetett volna eredeti, 14–16. századi formájában, arról nem is beszélve, hogy éppen formájából és kiképzéséből adódóan a célra alkalmatlan volt: még a lezárt övet is ki lehetett játszani.

Az erkölcsösséget, szüzességet és tisztaságot jelképező erényöv – ráadásul – meglepő módon nem tűnik fel az akkori, a szexualitásról igencsak frivolan író szerzők, így Boccaccio, Chaucher, Bardello vagy Rabelais műveiben. Ez azért is meglepő, mert ők biztosan „nem hagytak volna ki” ilyen ziccert, ha a védőfelszerelés valóban létezett volna.

Szeptember 18-ig látogatható a tárlat. Fotó: szegy

Az erényöv legtöbbször csak szimbolikus jelentést hordoz a művészeti alkotásokban – bár a lovagi költészetben egyáltalán nem volt elterjedt –, és a 14. század környékére a testi tisztaság jelképe kiterjedt a lelki szeplőtlenségre is, így egyúttal az Úr (parancsai)hoz való hűséget kezdte jelenteni. A 16. századig valószínűleg egyáltalán nem használták az erényövet, a 19. századig pedig csak elvétve.

Mítoszeremtés

Honnan ered akkor a középkori erényövek mítosza? A 18. századból. A korábban csak a középkori teológiai nyelvben és a 16.

századtól az irodalmi és képzőművészeti alkotások szatirikus darabjaiban megjelenő erényöv mítosza a 18. században kreálták meg, utólagosan, mintegy meghamisítva a történelmet, hogy rámutassanak a középkor barbarizmusára.

Meglepő, hogy a hűséghez és erkölcsi, továbbá testi-lelki tisztasághoz kapcsolható erényöv egyként kapcsolódik a prostitúcióhoz is: számos ábrázoláson látni a kuncafttól éppen pénzt kapó vagy éppen a futtatója társaságában lévő örömlányt erényövekkel a derekán. Ez a vonatkozás ritka, a szakrális és a profán újabb, szoros összefonó-

dásán egyáltalán nem szabad meglepődni.

Valóságá vált

A 19. század azonban elhozta az erényövek reneszánszát, hármas céllal: a hűség kikényesítésére, a nemi erőszak kivédésére és a tinédzserek maszturbációjának megakadályozására. A században ugyanis széles körben elterjedt az addigra formájából, anyagában és viseletében is modernizált „ruhadarab”, az USA-ban és Skóciában tömegesen jelentették be a szabadalmakat. Nagy-Britanniában és Franciaországban elsősorban az ipari robbanás idején a gyárakban dolgozó, így „durva” férfiak társaságába kényesített nők maguk védelmére hordták.

A kiállítás bemutatja emellett a kezdetlegesen mondható első daraboktól kezdve egészen a modern, már „kényelmesnek tűnő” viseletekig az évszázadok erényöveit, valamint néhány neves személynévről – például Medici Katalinnak – tulajdonított darabot. A tárlat szövegegyarája pedig kiemelten mutatja be az eszköz történetét, számos ikonnal, festménnyel és irodalmi szöveggel is illusztrálva.

○ Szekeres Nikolett

CSÍKOS MEGOLDÁS

Tradicionális zenék keveredése a SZIN-en

Nincs olyan nap, hogy ne hallgatnám meg a Csík zenekar egyik dalát vagy egy Csík-dal eredetijét. Ha valamihez Csík János hozzányúl, abból csak még jobb születethet, akár Kiss Tibi (Quimby), akár Lovasi András, akár Presszer Gábor dalaira gondolunk... A legtöbbször a Most múlik pontosan című dalt nem annak szerzőjének, Kiss Tibor előadásában ismerték meg, hanem Majorosi Mariann „Csíkos” változatában. A Szegedi Ifjúsági Napokat el sem lehetne már képzelni a Csík zenekar és vendégei fellépése nélkül. Immár negyedik alkalommal örvendeztette meg rajongóit a csapat, mely ezúttal Ferenczy Györgyöt és a Rackajamet hívta vendégül.

– Évről évre több fesztiválon találkozhatunk a Csík zenekarral. A fellépéseket tekintve az idei nyár sem volt szegényebb, mint a tavalyi. Milyen visszatérni Szegedre?

– Tényleg sok fesztiválon voltunk idén is. Ez azért igazán kedves, mert sok jó, régi barátság köt Szegedhez. Emellett nagyon jó közönségünk volt legutóbb, ihletet adott a zenekarnak és a vendégünknek is, és ettől olyan jó hangulata volt az egész koncertnek, hogy igazán emlékezetes lett.

– Ferenczy Györggyel és a Rackajammel jó pár közös projekten vannak túl. Nem egy vendégszereplés, közös koncert, emellett közös lemezt is adtak ki 2008-ban. Akkor ez egy régi barátság?

– Igen, egy jó néhány éve létező barátság. Az a jó, hogy ők épp úgy szeretik a magyar népzene, mint mi a tradicionális blues muzsikát. Tetszik, ahogyan megszólaltatják akusztikusan a saját muzsikájukat, illetve, hogy jól alkalmazzák nagy költőink verseit a darabjaikban. Így jó kontrastokat tudunk létrehozni a népdalok, egy Ady-vers vagy akár a blues, akár a swing ritmusban elmuksikált nóták között. Persze a legfontosabb a kölcsönös tisztelet, ez az a kis titok, ami miatt ez jól működik.

– Hogy jön össze a magyar és a blues zene? Hogy lehet összehozni két kultúra tradicionális zenéjét?

– Mindkettő népzene. Ahogy mai világunkban már szinte minden össze van öntve, kell, hogy egy olyanfajta ötvöztést is alkalmazzunk, ami külön-külön is jó, együtt is jó, bár ez olyanfajta összeállítás, ami bizonyos szempontból szokatlan. Ugyanakkor előremutat, mert tudjuk tisztelni a saját kultúránk igazi gyöngyszemeit, a népzene, a dallamait, mint ahogyan az amerikai ritmusokat is, melyekkel tele van a rádió. Ezeket mindenki ismeri, ezen szocializálódnak generációk, tehát nem szokatlan a fiataloknak. Így talán a magyar népzene sem lesz szokatlan annak, aki ritkán hallgatja, ritkán találkozik vele.

– Hogy áll össze egy koncert programja?

– Nem volt soha olyan Rolling Stones-koncert, ahol nem szólalt meg a sokak által várt I can't get no satisfaction. Az biztos, hogy kell a slágerket is játszani, de mindig változtatni igyekszem a műsoron, hogy, aki többször is eljön a koncertekre, ne úgy érezze, hogy sablonos előadást lát. Ez most is így lesz. Játszunk dalokat a karácsonyra megjelenő új lemezeinkről. Amit pedig a Rackajammel fogunk játszani, az azért is érdekes, mert egy Erdélyből való szereti négyes táncdallamot ötvöztünk egy Hobonótával, és azt hiszem, színi fogják, akik most hallják majd először.

Jelentem: szeretttük ezt is.

○ Török Kata

MŰ-TEREM

HUNDERTWASSER A REÖKBEN

A Regionális Összművészeti Központban (Reök) július 16-tól tekinthetik meg az érdeklődők a világhírű osztrák művész, Hundertwasser munkáit. A kiállítás darabjai Németországból, egy magányújtótól érkeztek Szegedre, egy olyan sorozat részeként, mely világszerte ismert külföldi alkotók munkáit igyekszik láthatóvá tenni a szegedi közönség számára. Hundertwasserre azért is esett a választás, mert egy olyan meghatározó 20. századi képzőművész, akinek a gondolkodásmódja, képi világa annyira népszerű, hogy ezáltal méltó folytatása a korábban bemutatott alkotók (Warhol, Rembrandt, Goya) sorozatának.

Hundertwasser mestere volt a különböző grafikai eljárásoknak, és tovább is fejlesztette azokat: litográfiát, szitanyomatot, rézkarcot, színes fametszetet és másokat. Soha nem alkotott nagy példányszámot egy és ugyanazon grafikai munkájából. Grafikai alkotásai többféle színváltozatból és variációból állnak, amelyeket nem egyenként számozott, hanem a komplett kiadványt kapott sorszámmal.

A művészt olyan gondolkodásmód jellemezte, amelynek ma is aktualitása van. Próbálta az ember és a természet harmóniáját megtalálni. Épületeit is úgy tervezte, hogy azokban az emberek és a természet ajándékai (a fák, növények) egyenjogú lakók legyenek.

Hundertwasser munkássága olyanira sokoldalú, hogy a szegedi kiállítás csupán csak izelítőként szolgál. A tárlaton a művész sokszorosított grafikáit, a mester által tervezett teás- és kávékészletet, illetve a Hundertwasser Biblia egyik példányát is láthatják az érdeklődők. A Bibliát a művész a saját illusztrációival díszítette.

A tárlat szeptember 25-ig tekinthető meg. További információ: www.reok.hu.

○ Petrő Julianna

OKTÓBER ELEJÉN ÚJRA KULTÚRCSEMPÉSZ

Fesztivál Szegeden, Szabadkán és a két város között

Immár hagyományosan, idén a negyedik alkalommal kerül sor Szeged–Szabadka viszonylatban a Sínbusz Kulturcsempész Fesztiválra a SÍN-tér Kulturális Egyesület, a Symposion-Egyesület, PRAE.hu és a Jó-zsef Attila Kör szervezésében.

A gazdag irodalmi, zenei, filmes és képzőművészeti programokat kínáló fesztiválnak – amelyre a szervezők hangsúlyosan nem csak Szegedről és Szabadkáról várják az érdeklődőket – a képzeletbeli tengelyét kétszeresen is a magyarországi és szerbiai város közötti vonatút adja. A sínbusz október 1-jén indul Szegedről Szabadkára (gyülekező 10 órakor a szegedi vasútállomás Restijének teraszán), majd másnap, október 2-án vissza (gyülekező 13 órakor a szabadkai vasútállomás teraszán) – az út oda-vissza ingyenes, a becsületkasszába érkező önkéntes adományokat örömmel fogadják a szervezők. A vonaton zajló felolvasások és zenélés után mindkét városban további kulturális programok várják a közönséget.

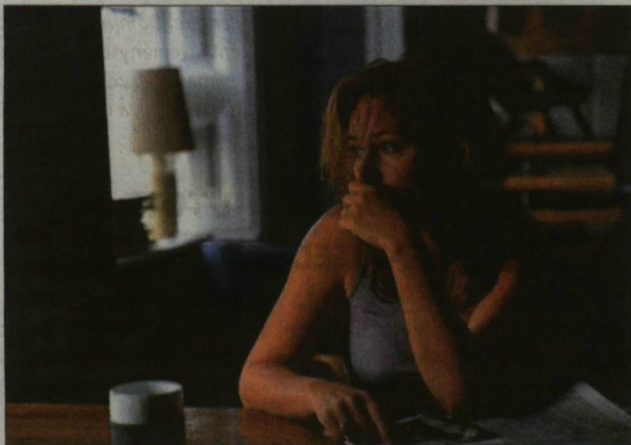
Az irodalmi szekcióban többek között *Kukorelly Endrét, Jeles Andrást, Fenyvesi Ottót, Pollágh Pétert, Dragan Velikicet, Mihajlo Panticot, és Zvonko Karanovicot* láthatjuk és hallhatjuk. A Tudósok zenekar mind Szegeden, mind Szabadkán fellép a fesztivál keretében. Szabadkán a Lifka moziban *Jeles András* filmjei kerülnek vászonra, ugyanitt október 1-jén a rendezővel való beszélgetésen vehetnek részt az érdeklődők.

A teljes program, és a korábbi fesztiválokról született beszámoló a kulturcsempesz.blogspot.com címen tekinthetők meg. További információ és kontakt: kulturcsempesz.sinbusz@gmail.com; Facebook: Kultúrcempész Sínbusz.

SZEGY

FORGATÁS

EGYSZER FENT, EGYSZER LENT

Adott három házaspár. Mindegyikük kapcsolata problémás. Elfáradt, megunt, túlhaszolt, közönyös, szexmániás férjek és feleségek sora. Veszekedések a házastársal és a szeretővel, elhanyagolt gyerekek, egy olyan világ, ahol egyértelmű, hogy egyedül a legfiatalabb képes felnőttként kezelni az események folyását.

Természetesen mindenki kapcsolatban áll mindenkivel. Egyes számú páros férfitagjának szeretője kettes számú páros nőtagja, kettes számú páros férfitagjának szeretője lesz majd hármas számú páros nőtagja. Hármas számú páros férfitagja egyes számú párosunk nőtagjának főnöke. Mindezek mellé a gyerekek egy suliba járnak, jó barátok, és természetesen a tinédzser generáció tagjai között is felüti fejét a féltékenység és az egymás iránti kölcsönös bizalom megrendülésének problémája.

A film történetében nem szolgál sok váratlan fordulattal, teljesen kiszámítható, hogy ki mikor és kivel kerül majd össze, valamint a hazugságok is kiderülnek épp úgy, ahogy azt a néző várja. Mindez nem tűnik túl kecsegtetőnek, de szerencsére a remek színészválasztás, a zene és a történet helyszínéül szolgáló város (Koppenhága) megmenti a menthetőt, és élvezetessé teszi az egyébként elcsépelet történeti elemeket.

Összességében *Charlotte Sieling* filmjéről elmondható, hogy habár témájában nehéznek tűnik az újdonság hiánya miatt, mégis abszolút élvezhető, könnyed másfél órát ígér. A filmnek szintén erőssége finom, ámde annál inkább értékelhető humora, tehát romba dőlő házasságok ide vagy oda, kacagni szabad.

Egyszer fent, egyszer lent – színes, feliratos, dán filmdráma, 100 perc, 2009. Rendező: Charlotte Sieling.

○ **Petró Julianna**

FESZTIVÁL-IDŐUTAZÁS

Színvonalas produkciók Szegeden

Déli partizán a SZIN-en. Fotó: Segesvári Csaba

Talán már abba kellene hagynod a „fesztiválcigánykodást”, ajánlotta néhány ismerősöm, és a rám vonatkozó jelzőket még el is hagyom. Ám ez a nyár azt jelezte, talán még sem. Hiszen előkerültek olyan „kövületek” is, akiket harminc évvel ezelőtt hallgattam. Ki más mesélhetné el gyermekeinknek azokat a koncerteket, ha nem én?

A legemberibb fesztivál – FISHING on ORFŰ

Orfű jó hely, igazi Woodstock. Az emberek lazák, de nem tolják ezt a képünkbe. Csak úgy természetesen. A biztonsági emberek is lazák, feltűnően engedékenyek, a koncertek nem kezdődnek uzsonnaidőben. Két nagyszínpad és egy sátor, nincs szaladgálás ide-oda. Éppen annyi ember, amennyi kényelmesen elfér. Elfogadható étel- és italárak. Mindezekhez társul az elképzelhetetlen nagy szeretet, mellyel Pécs és környéke öleli magához az összes produkciót, amelyekben *Lovasi András* akárcsak fél percet is szerepel. Ami tetszett: az Európa Kiadó szép számú és éltes korú közönsége, ami nem tetszett: a mögöttem ezerral nyomuló, betépett ámokfutó hajnalban a Pécs felé vezető szerpentinon.

Ha én gazdag lennék – Sziget

Igazából csak egy ölemből hullót sajtóbelépőnek köszönhetem, hogy öt év után ismét betettem a lábam a Szigetre. Nem voltak előítéleteim, csak rossz emlékeim. Most jó előre megfogadtam, nem szaladgálok színpadtól színpadig húsz kilométert, nem iszok 600 forintos sört, ráadásul olyat, amit még a szegedi kocsmákban se

szívlelek, és nem forr fel az agyvizem a gazdag nyugati ifjúság arcátlan pazarlását látva. Szerencsére mindezekkel nem is volt gond. Sört nem ittam, mert vezettem, a spanyol és az olasz látogatók számanak emelkedése pedig kifejezetten jót tett a fesztivál hangulatának. Ami tetszett: a pénzt kiváltó kártya jól működött, a DeWolff nevű igen húzós holland banda, és naná hogy az Európa Kiadó. Ami nem tetszett: a Sziget napijegyárai mellett képtelenség ár-érték arányosan eltölteni az időt. Legfeljebb, ha a nagyszínpad főprodukciója bejön. De én éppen akkor *Menyhárt Jenővel* énekeltem a megalázó, durva szerelemről.

Nyár végi hőguta – SZIN 2011

Szeged hőségriadóval, stranddal, napfényel várta a

déli partizánokat. Látszólag kevesebb látogató volt a korábbi éveknél, akár az utolsó éjszakára is lazán fel lehetett állítani a sátrat. A látszólagos ellentmondásnak, miszerint a nézők száma elérte a korábbi éveknél megfelelőt, két oka lehet. Az egyik, a szervezők olyan jól lötték be a programokat, hogy a nép minden pillanatban tökéletesen oszlott meg a főbb helyszínek között, a másikba bele sem merek gondolni.

Az már személyes probléma, hogy évek óta nem igazán hoznak lázba a fesztivál külföldi fellépői. Pedig próbálkoztam. Itt van például az orosz-osztrák *Russkaja*, akiért a bordámat törtem néhány évvel ezelőtt. Azóta volt év, hogy többször jártak Szegeden, mint a Korai Öröm. Ez nem lenne baj, de most hiányzott a lendület, az új számokból a rutinton kívül semmi jót nem

olvastam. Eluntam, akárcsak a másik sztárfellépőt, a N.O.H.A. zenekart.

Az egyetlen külföldi együttes, akiket igazán vártam, az a kanadai Danko Jones volt, de szombat éjszakára letepert a szokásos fesztiválfertőzés, amit valószínűleg a toi-toi wc használatának köszönhetek. Immunrendszerem fejlődését jelzi, hogy ezen a korábbi években már kapcsolcon átesek. Ami tetszett: a Csík zenekar és Ferenczi Györgyék elképesztően izgalmas és színvonalas zenéje, a VHK napidéző sámánutazását élvező transzban és porban vágató szépszámu, gyönyörű fiatal, valamint a szegedi Dystopia zenekar alkut nem ismerő progresszív metálynomulása. Ami nem tetszett: a por, a „déllelőtti” koncertzések és az ételárak.

○ **Petró János**

A PRÓZA GYŐZELME

Az ember tragédiája a 80 éves a szabadtérin

80 éves jubileumát ünnepelte a Szegedi Szabadtéri Játékok. Hosszú idő után először telt házas prózával tisztelegtek az elődöknek, bemutató, nem csak az operettől és musicalről szól a csillagtetős színház.

A prózát a szabadtérre követelők tábora idén boldogan bön-gészte a műsorfüzetet: *Madách* Az ember tragédiájával nyitott a 80 éves Szegedi Szabadtéri Játékok. A *Bátyai Edina* igazgatta fesztivál gazdasági társaságga alakulása óta elmúlt öt évről könyv jelent meg. Ebben az összefoglalóban olvastam, ma a közönség szórakozni szeret, a könnyed, zenés darabokat kedveli. Ha jól emlékszem, azt írták: egy két előadásos opera „árát” a musical és operett bevételére „fizeti”. A fentiek tükrében különleges vállalkozásnak indult, hogy két előadás erejéig *Madách* Imre remekművét, Az ember tragédiáját álmódják a Dóm téri színpadra. A darabnak komoly hagyománya van a szabadtérin: a legtöbbet játszott előadások között van, hiszen tizenhat nyáron keresztül hatvanegy előadásban szerepelt műsoron. 2011-ben a debreceni színház igazgatója, *Vidnyánszky Attila* rendezte a darabot, olyan neves művészekkel, mint az

Ónodi Eszter és Rátóti Zoltán mint Éva és Ádám. Fotó: Segesvári Csaba

Éva szerepében megjelenő *Ónodi Eszter*, az Ádámként a józanságot képviselő *Rátóti Zoltán* és a különös, de mégis megnyerő Lucifert alakító *Trill Zsolt*. A darab nem maradhat ki a szabadtérin megszokott legeből: 30 méter széles, 15 méter magas lett díszlete.

A mai, pénzvezérelt világban kevesen hittek a Tragédia sikerében. Nem kérdeztem, de a *Madách*-mű színre állítása inkább szólt az ünnepnek, mintsem gazdaságilag racionálisan alátámasztott, pénzügyi sikert ígérő döntésnek. Pedig tudni kell, a közönség dönt, vagy megnézi a darabot, vagy sem. Utóbbi esetben hiába ki-

abálunk magas kultúráért, néző nélkül nincs színház. A szabadtéri egyértelmű sikere lett a próza, mindkét előadás 96 százalékos nézettséggel futott. Két nap alatt közel 8 ezren láthatták: az ember gyarló, de bizni és küzdeni kell.

Szinte végigkísértem a darab születését. Néztam, ahogy a hűvös júniusi estéken a Trill házaspár rendez – történt ugyanis, hogy Trill Zsolt és felesége, *Szűcs Nelly* időkét több utasítást adott színésztársainak, mint a nézőtérén üldögélő Vidnyánszky Attila –, ahogy a szünetekben, minden pillanatot kihasználva, egy percet sem pihent Rátóti Zoltán a darabot gyakorolja,

és ahogy Ónodi Eszter bájos naivából „felnőtt nővé” érett. A színpadon elemi erőt képviselő Kossuth-díjas *Blaskó Péter* korábban *Lucifert*, majd *Eszkimót* is játszott *Madách* Tragédiájában, a szabadtérin mint Péter apostol lépett színre. *Blaskó* a jót képviselte, szívesen megnézném *Bulgakov* *Woland*-jaként is – igazán testhezálló neki a tekintélyt parancsoló szerep.

Természetesen nem csak egyetlen darabról szólt az évad. Láthattunk operettet, amerikai Escamillót a *Carmen*ben és nagy durranásként a *Valahol Európában*. Ha lenne a Színház- és Filmművészeti Egyetemen „sztrárlűrmentes színész” tantárgy, *Mácsai Pál* tarthatna előadást, hogyan legyünk mindig segítőkészek és megnyerőek. Nem állítom, hogy a Simon Péter alakító *Mácsainál* nincs ma Magyarországon kedvesebb, közvetlenebb és barátságosabb színész, egy biztos: méltó példakép lehet mindenkinek.

80 éves a Szegedi Szabadtéri Játékok, szükségünk van a Szegedi védjegyévé vált csillagtetős színházra. Igazolja ezt a 2011-es évad is, amikor 65 ezer néző látogatott Szegedre, a Szegedi Szabadtéri Játékokra.

○ **Segesvári Csaba**

A SZEGEDI LABDARÚGÓSORS

Jövőkép és bizalom

Hat év után van újra profi osztályban szereplő labdarúgócsapata Szeged városának. Emeleg kalpom mindazok előtt, akik ezt lehetővé tették, és nagyon drukkolok a fiúknak, de nekem erről az egészről valami teljesen más jut az eszembe.

1999 telén nagyszabású kispályás utánpótlástornát rendeztek Szentesen, ahol a '86-os korosztály – országos viszonylatban – két kiemelkedő csapata, a Debreceni Olasz Focisuli és a Tisza Volán Focisuli feszült egymásnak. Az eredmény másodlagos, sőt jelen írásban sokadlagos (egyébként a volánosok nyertek parádés játékkal 3-1-re). Bő öt évvel később az egyik csapatból Dzsudzsák Balázs, a másikból pedig Laczkó Zolt mutatkozott be a legmagasabb osztályban. Ma mindketten kivételesen képzett, jól kereső felnőtt válogatott labdarúgók, mégis jelentős különbség van sportkarrierjük profiljában. Ez a bizonyos differencia abban rejlik, hogy Dzsudzsák Debrecenben, kvázi otthon lett első osztályú játékos, ezzel szemben Laczkó Budapesten, a Ferencvárosban.

Miért lényeges kérdés ez? Azért, mert Debrecen és Szeged hasonló nagyságú, közel azonos lélekszámú, körülbelül ugyanolyan büdzséből gazdálkodó település, mégis Szeged az elmúlt húsz évben nem volt képes arra, hogy egy NB I-es idényt egészében produkáljon, egész egyszerűen azért, mert a város vezetése nem gondolkodott egészségesen, nem csinált presztizskérdést abból, hogy egy ekkora városnak igenis kell egy valamire való futballklub. Mi következik ebből? Az,

Magasabba kell ugrani, hogy megkapaszkodjanak az NB II-ben.

hogy a szegedi focinak semmilyen megtartó ereje nem volt, aki egy kicsit is labdarúgó akart lenni, az hanyatt-homlok menekült a városból.

Meglátásom szerint jelen pillanatban a Szeged 2011 csapata a minimális cél elérésére alkalmas, azaz a bennmaradás kiharcolására. Lehet biztató hangokat hallani a jövőbeni szereplésről: egy három éven belül elérendő első osztályú klubot vizionálnak. Kíváncsi vagyok a futballszerezőknek és kü-

nösen a szegedi utánpótlásműhelyekben pallérozódó fiataloknak, hogy ebből valóság legyen.

Két dolog miatt is: ez a jövőkép és a bizalom. A kamaszkorba lépő Dzsudzsáknak nem kellett azon morfondíroznia, hogy mi a következő lépés (értsd: profi futballista legyen vagy szakács), hiszen ott helyben az NB I-es csapat. Egy futballista pályafutását, pláne fiatal korban döntően befolyásolja a lelki tényező, konkrétan a bizalom. A bizalom,

ami a mi kutyánk kölyke elvéből automatikusan áradt Dzsudzsák irányába az edzőtől, a szurkolótól és a helyi médiától. De *Búrany Zoli* nem volt a mi kutyánk kölyke Miskolcon, Szolnokon, és most sem az Szombathelyen. *Hrepka Ádám* más kutya kölykeként járta be a fél NB I-et. *Völgyi Dani* gyönyörű dolgokat művel a Győri ETO-ban, de őt is elpasszolták korábban kölcsönbe a Pakshoz, mert nem volt az ő győri kutyájuk kölyke. *Bubori Kornél*, aki most visszatért, épp négy csapatban játszott azután, hogy legutóbb Volánmezben gölt lött a Honvédnak az MK legjobb 32 csapata között.

Régiektől hallottam, hogy két évtizede a móravárosi pályán (ahol ma szabadidőközpont van – de legalább sportlétesítmény) az NB I ifi A-ban *Lóczy István* szegedi csapata *Tölcséres András* vezérletével 4-3-ra verte a Debrecent. Az ellenfélnél *Dombi, Pető, Sándor Tamás* és *Madar* volt az ász, nálunk az a *Várszegi Richárd* és *Turján György*, akik néhány év múlva épp Debrecenben lettek NB I-es játékosok.

Abban az évben, 1991-ben a Loki és a Szeged esett ki az NB I-ből. Ott csapatot építettek *Garamvölgyi Lajossal*, épp ezekből a fiúkból, itt meg bekövetkezett (folytatódott) a káosz.

Van tanulság? A futballhoz bizalomra van szükség. Ha a város vezetése nem érez és nem táplál bizalmat a klub és a játékosok iránt, akkor csak annyi a jó hír, hogy a Szeged 2011 első hazai meccsére szeptember 17-én (az egyetemistáknak ingyenes a belépés) 16 órakor kerül sor a SZVSE-pályán.

○ **Dlusztus T. Imre**

SZTE SPORTKÖZPONT: SPORTDÖMPING

A jóga mint kurzus

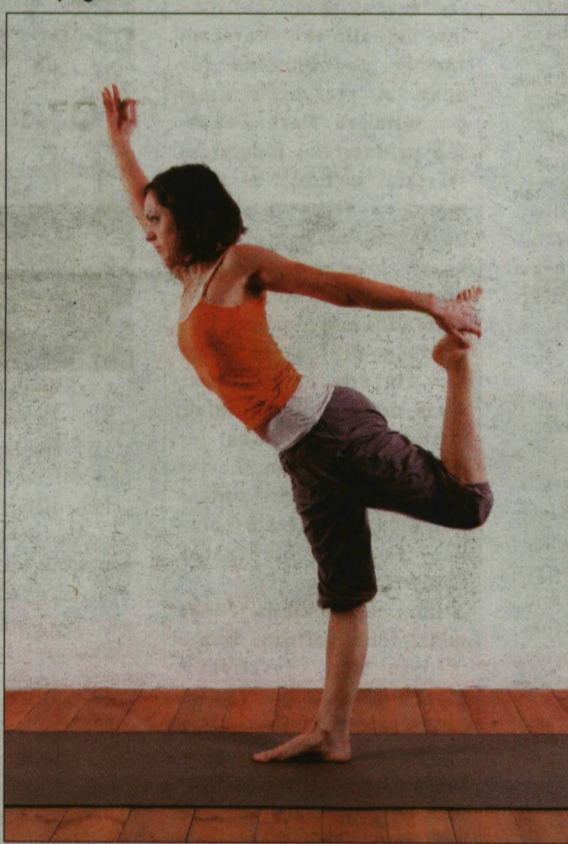
A szegedi egyetemen a testnevelés kurzus két szemeszteren keresztül való teljesítése kötelező, kritériumtárgy jelleggel. Ebből is kifolyólag az SZTE Sportközpont mindent megtesz azért, hogy a hallgatók sportolási igényeit kielégítse, hiszen közel 60 különböző sportágat, mozgásformát, egészség javító, jó közérzetet teremtő foglalkozást kínál az ETR felületén. Alább a sportközpontbeli újdonságok; s mint ilyen: a jógaival foglalkozunk bővebben.

Azt nem lehet mondani, hogy az SZTE Sportközpont időkapcsolaként funkcionálna az alsóvárosi Hattyas soron, ugyanis az egységei, fizikai tere évről évre változik, bővül, újul – és ez igaz a sportkínálatra is.

„A nyár folyamán a szokásos állagmegóvással és tisztasági festéssel túl számos kis előrelépésről tudok beszámolni. Ilyen például, hogy sikeresen megteremtettük a TRX feltételrendszerét, kicsinítettük a falmászótermet, és bővítettük a mászófelületet, valamint az egyik tornateremben a népszerű floorball miatt és a sérülésveszély elkerülése érdekében magasabbra raktuk a radiátorokat. Jelen pillanatban a foci pályákat és a járdákat, közlekedőket szeretnénk rendbe tenni, ami egy nagyobb volumenű beruházás lenne, ám egyelőre ezekre még nincs fedezet. A nyári munkák költsége egyébként sokkal-kevesebb, mint az elmúlt évé.

egymillió forintot. Milyen új kurzusaink vannak? A már szóba hozott TRX-en kívül – ami speciális tulajdonságai miatt elég rendszeresen megmozgatja az embert –, megemlíteném a repülést és a salsát. A zumbával még kísérletezünk, megnézzük, hogy mekkora érdeklődést vált ki, ha megfelelő, akkor felvesszük a kurzusok közé. Továbbá felhívnom a figyelmet, hogy 2011 szeptemberétől kibővült a jógaóráink listája, több jógaórára is kipróbálhatunk a szegedi hallgatók. Sajnos vagy hál' Isten a fedett helyeinken gyakorlatilag nincs már szabad kapacitásunk, mert már annyi minden van az egyetemi sportközpontban – mondja *Szabó József*, az SZTE Sportközpont vezetője.

A Hattyas sor után kanyarodjunk a Derkovits fasorra, mert a jóga foglalkozások egy részét Új-szegeden, a Gellért Szabadidőközpontban tartják, Szeged legújabb jógaműhelyében a Padme lógástúdióban. *Péntek Éva* jóga-

A jóga nem csak sport, filozófia is. Fotó: szeged

oktatót arra kértük, hogy pár gondolatot osszon meg a legősibb testtudományról, mely manapság is milliókat vonz a világ minden táján.

„A jógáról általánosságban elmondhatom, hogy a gyakorlatok végrehajtásának két egymásra épülő sajátossága van: a befelé irányuló figyelem és a különleges légzéstechnikák összehangoltsága.

A jóga gyakorlatai – melyek egyébként anatómiai mozgásokra épülő gyakorlatok, úgynevezett ászanák – megmozgatják, és kiegyensúlyozott működésre ösztönzik a test izmait, ízületeit, valamint hatékony stresszcsoökkentő illetve nagymértékű energizáló hatással bírnak. Emiatt a szorgalmi időszakban is, de a vizsgaidőszakban különösen tudom ajánlani az elcsigázott egyetemistáknak. Nálunk az egyetemi polgárok a gerincjóga, a monsunjóga és a vinyasa flow stílusok közül választhatnak. A gerincjóga olyan erősítő ászanákat tartalmaz, melyek célja, hogy megdolgoztassák a hátizmokat és a hasizmot a tartás javítása és az egészséges testtartás megőrzése érdekében. A monsunjóga és a vinyasa flow dinamikusabb ága a jógának, melyben az ütemes a léghé- zés adja, és a szinte táncszerű ászanákhoz közzönhetően növelhető az állóképesség, s élénkítő a szervezet méregtelenítő folyamatait – avat be a szakember.

Helyszűke miatt itt a jógáról ennyit. Az érdeklődők további információért, bővebb tájékoztatásért a padmejoga.hu oldalra kattintsanak! Sportos napokat!

D. T. I.

NAGY PÉTER BRAVÚRJA AZ UNIVERSIADÉN

A többszörös egyetemi-főiskolai és felnőtt országos bajnok ólom-súlyú súlyemelő, a szegedi Nagy Péter ezüstérmes lett a sencseni nyári Universiadén. Az SZTE hallgatója úgy lett második a súlyemelő plusz 105 kg-os kategóriájában, hogy szakításban hétkilós előnyre tett szert a mezőnyrel szemben, lökésben azonban 213 és 220 után a 227 kilót már nem sikerült teljesítenie, egyiptomi riválisa azonban megoldotta ezt a feladatot, így bár holtverseny alakult ki kettejük között, a mérlegelésnél négy kilóval nehezebbnek bizonyuló magyar, a Szegedi Lelkesedés SK sportolója állhatott a dobogó második fokára.

Nagy Péter az ezüstérem megnyerése után azt mondta, kicsit csalódott volt, amikor nem sikerült a hatodik fogás, úgy érezte ugyanis, hogy riválisa a 234 kg-mal már nem birkózna meg. „Aztán persze az öröm pillanatait következtek, mert szakításban egyéni csúcsot sikerült emelnem, lökésben pedig nagyon hosszú idő után tudtam újra 220 kilót emelni. A 227 nagyon nagy túlzás lett volna, mivel edzésen az idén még nem löktem 210-nél többet, tehát így is nagyon elégedett lehetek.” A kitűnő sportoló most az olimpiai kvalifikációs párizsi világbajnokságra készül.

EZÜSTÉREM A TRIATLON MEFOB-ON

A közel háromszáz versenyző részvételével megtartott egri triatlonszerű versenyen remekül szerepeltek a Szegedi Tudományegyetem sportolói. A bombaerős mezőnyben ezüstérmes lett az SZTE csapata. A verseny távja 750 m úszás, 20 km kerékpár és 5 km futás volt. A triatlonisták dolgát nehezítette, hogy a kerékpár távját nyolc körben kellett teljesíteni, ami tartalmazott néhány komolyabb emelkedőt is. A négykörös futást kellemes árnyékos terepen tudhatták le. A szegedi együttest a már jól ismert Szarvasúzó-emberek alkották. Ezüstérmeseink: *Frank Ádám*, *Kószó Barnabás*, *Kapitány Zoltán*, *Badar Gergő*. Támogatók: SZTE, SZTE Sportközpont, USC Szeged.

ÚJ SZPONSZOR A PÓLÓSOKNÁL

Három évre szóló együttműködési megállapodást írt alá a szegedi női vízilabdaklubbal a Szegedi Vízmű Zrt. Az együttes a továbbiakban Szegedi Vízmű Taylor&Nash Universitas néven szerepel.

A megállapodást *Bük József* klubelnök és *Istókovic Zoltán*, a Szegedi Vízmű Zrt. elnök-vezérigazgatója látta el kézjeggyel. Az új mecénás a város gazdasági életének meghatározó szereplője, mely stabilitást adhat az egyre sikeresebb női pólósoknak. Jó hír, hogy a korábbi támogatók, a Szegedi Tudományegyetem és a Taylor&Nash is tovább segítik az egyesületet.

Mivel több kulcsembert (*Drávcuc Rita*, *Gundl Diána*, *Tóth Ildikó*) is távozott, aligha várható egyből a tavalyi pompás eredményors (ezüstérem a kupában, negyedik hely az OB I/A-ban) megismétlése, ám mivel az utánpótlás igencsak acélos (a gyermekcsapat aranyérmes lett a bajnokságban, a felnőttváros tagjai közül *Lengyel Dominika* az ifi Éb-n szerzett ezüstérmes válogatottunk tagjaként), reményteli, szép évek elé néz a szegedi női vízilabda. Az OB I/A-s csapatot egyébként régi-új mester irányítja *Lakó Gábor* személyében, hiszen *Godova Gábor* is elköszönt Szegedtől.

KÉT EDZŐMECCSEN JUTOTT TÚL A SZEDEÁK

Lejátszotta első két felkészülési mérkőzését egyetemünk NB I/A csoportos férfi kosárlabdacsapata, az idén nyártól új néven, Naturtex-SZTE-Szedeákként szereplő alakulat. A szegediek augusztus 15-én kezdték meg az edzéseket, a bajnokság október 8-án startol.

A vezetőedző továbbra is *Fodor Péter*, kinek irányításával újoncként a II. helyet szerezte meg az együttes. A szakmai stáb egy 43 esztendőes szerb szakemberrel egészült ki: *Zoran Markovics* utánpótlásedzőként, az U23-as alakulat mestereként vállal majd szerepet, de a többi együttes felkészítésében is közreműködik. A „nagy csapat” kerete még mindig nem teljesen állt össze. A tavalyi légiósok közül a szerb *Nebojsa Dukics* itt folytatja, távozott az amerikai középpályás, *Bryson McKenzie*, honfitársa, *Janou Rubin* sorsa pedig még mindig kérdéses. Sikerült szerződtetni egy újabb szerb tehetséget: a 21 esztendőes *Tomislav Ivosev* hármas és négyes poszton éri magát otthon. A 204 centiméter magasra nőtt kosaras az előző szezonban a szerb második ligás Vojvodinában játszott. A magyar mag együtt maradt, egyedül az bizonytalan, *Nyilas István* rendelkezésre áll-e a szezonban. A Szedeák leigazolt egy fiatal, tehetséges centert: a 24 esztendőes, 209 centi magas *Farkas Attila* Paksról érkezett.

Múlt pénteken Kecskeméten léptek pályára a Tisza-partiak, ahol 87-73-as vereséget szenvedett a jóval előrébb tartó, teljes légióssal rendelkező hazai gárdától. A két fél másnap az újszegedi sportcsarnokban is összemeréte erejét.

Ez a derbi fordított eredménnyel zárult, azaz *Farkas Attila*éknak sikerült a visszavágás az előző napi vereségért.

Felkészülési mérkőzésen: T.O.M. Controll-Kecskeméti KSE – Naturtex-SZTE-Szedeák 87-73 (32-17, 22-14, 22-18, 11-24). Szeged: *Dráhos 2*, *Kiss Zs.*, *Ivosev 21/3*, *Dukics 15/3*, *Farkas A. 9*. Cserék: *Tanács 11*, *Vida 4*, *Nyilas 3/3*, *Wirth 6/6*, *Varga D. 2*. Vezetőedző: *Fodor Péter*.

Naturtex-SZTE-Szedeák – T.O.M. Controll-Kecskeméti KSE 79-68 (20-16, 23-16, 18-20, 18-16). Szedeák: *Dráhos 8*, *Kiss Zs. 6/6*, *Ivosev 6/3*, *Dukics 15/3*, *Farkas 8*. Cserék: *Tanács 11*, *Vida 4*, *Wirth 8/6*, *Molnár M. 13*, *Varga D.* Vezetőedző: *Fodor Péter*.

Összeállította: P. M. L.

CÉGÉR HELYETT

Őszi BorTér a szegedi Dóm téren

Idén májusban immár tizenhetedik alkalommal rendezték meg a Szegedi Borfesztivált, mely valószínűleg minden szegedi naptárában szerepel, évről évre. Most azonban a szervezők úgy döntöttek, hogy ősszel, a szüret idején is érdemes egy programot szervezni, ahol a kulturált borfogyasztás a főszerep. A rendezvénynek a Dóm tér ad otthont.

A bor eredetéről

A Kaukázus déli részén már a Kr. e. 6. évezredben elkezdett szőlőt ültetni az ember, a borkészítés őshazájának pedig a mai Örményországot, Azerbejdzsánt és Iránt tekinthetjük. A bor viszonylag hamar a mezőgazdaság vezető termékévé vált, szoros kapcsolata ugyanis a vallással, mitológiával, a történelemmel és az általános kultúrával elengedhetetlenül tette ezt a privilegizált szerepét. Az első írásos emlékünknél a borkóstolásra a Gilgames eposzban található, amikor a főhős megízleli az „élet fájáról” csüngő rubinpiros fűrtök erjesztett nedvét. Kezdetben még támaszték nélkül termesztették a szőlőt, majd a görög források már említést tesznek a tökéletes metszéséről, a rómaiak pedig már a levelek eltávolításáról.

Az egyik legátfogóbb munka a szőlőtermesztésről Vergilius Georgicájának második könyve, melyben tanköteményhez méltó részletességgel beszél a szőlőtermesztésről. „Már ezután, Bacchus, téged zenglek [...] hisz minden ajándék / Telje tied, tőled virul ősszel a szőlő lombja / Dús talajon, s a szüret leve telt kádban neked erjed” (Ford.: Lakatos István) — írja Vergilius a mű második énekének invocációjában, s jól jelzi ezzel, hogy Bacchus, a bor és a mámor istenének kultuszával szorosán összefonódott a szőlő kultúrája, éppúgy, ahogyan a görögöknél Dionüszosz kultusza is betöltötte szerepét. Talán épp ez utóbbi a legékezebb példája, hogy a bor-

fogyasztás összekapcsolja a kultúra legkülönbözőbb területeit: a boristen, Dionüszosz vallási ünnepein ugyanis tragédia- és komédiversenyekeket rendeztek. Találkozott tehát az irodalom, a vallás és a borkultúra, s ha arra gondolunk, hogy a görög drámai előadások zenével és táncsal kísért előadások voltak, még ezt a két kulturális területet is belevehetjük a felsorolásunkba.

A rómaiak minden alkalommal, amikor ittak egy pohár bort, az első kortyot a földre hintették, azt ugyanis az isteneknek áldozták. Ám nem csak a politeista, hanem a monoteista vallásokban is jelentős szerep jut a bornak: A Bibliában Noé az Ararát hegyén szőlőt ültetett, amikor pedig Jézus az utolsó vacsorán a bort mint saját testét ajánlotta fel tanítványainak, kultikus jelentőségűvé tette azt, így vált a mise elengedhetetlen részévé.

Magyarországi borkultúra

Mint ahogy a szőlő a Kárpát-medence őshonos növénye, elmondhatjuk, hogy népünk történetével is egybeforrt a bor, a bortermelés kultúrája. Bizánci feljegyzések tanúsítják, hogy a magyaroknál szokás volt a szerződéskötésekkor borba vért csepegtetni, s a feleknek ezt meginni. I. István király uralkodása alatt a betelepült németek, olaszok, franciák és a különböző szerzetesrendek nemcsak a termelési tapasztalataikat, de a kedvelt fajtákat is magukkal hozták. Majd a tatárjárás után betelepített különböző nemzetiségek újabb lendülést hoztak a magyarországi boroéletbe, ekkor került be országunkba példának okáért a furmint. Sem a Mátyás utáni zürzaváros időszak, sem a török támadás nem tett jót a hazai szőlőtermesztésnek, ám a törökök, noha vallásuk nem támogatja a borfogyasztást, felismerték a borban rejlő gazdasági potenciált, ezért

A fiatalokat is várják a térre a szervezők.

nem akadályozták annak kereskedelmét és termelését, ez azonban a három részre szakadt országban nem bizonyult könnyű feladatnak.

A fordulópontnak az 1650-es évet tekinthetjük, ebből az évből van ugyanis az első feljegyzésünk az aszú készítéséről, melyet Lőrántffy Zsuzsanna udvari papja, Sepső Laczkó Máté készített el, az aszú nem sokkal később XIV. Lajos király a „borok királya, királyok bora” elismerést kapja.

A következő fordulópontot — nem sokkal a kiegyezés után — az egész Európán végigsöprő filoxérajárvány jelenti, melyben a magyarországi szőlőtermő területek csaknem fele helyreállíthatatlanul tönkrement. Az első világháború utánra nagyjából a termőterületek 90 százalékát sikerült újraterelíteni.

„A rendszerváltás utáni első években a bor az asztali bort és az egri bikavért jelentette Magyarországon. Innen kellett felépítenünk a kulturált borfogyasztás szokásait” — mesélt lapunknak a következő időszakról Oláh János, a Borbarátok Szegedi Társaságának soros elnöke.

Borbarátok Szegedi Társasága

Tizenkét évvel ezelőtt alakult a társaság a mai Nyugi Kávézóban, ahol emléktábla is jelzi a megalakulás helyszínét. „Barátok vagyunk a borban, és természetesen a társaságon kívül is” — meséli lapunknak Oláh János. „Nagyon sokáig nem volt Magyarországon kultúrája a borfogyasztásnak, ahogy ma már szerencsére van, ma már nagyon sokan ismerik és szeretik a jó borokat. Ahhoz viszont, hogy meg tudjuk állapítani, a jó bornak milyen jellegzetességei, hibái vannak, nagyon sok rossz bort meg kell inni.” Összeállításukat havi rendszerességgel tartják, minden hó harmadik csütörtökén, s ezeken az alkalmakon tematikus összeállításban kóstolnak meg — alkalomtól függően — 12-14 borfajtát. „Azért is ilyen ingadozó a borok száma, mert mindig van egy-egy tag, aki kóstolt az elmúlt hónapban egy nagyon jó bort, és meg akarja osztani az élményt a társasággal, s ezeket rendszerint napirend előtt vagy után szoktuk beiktatni” — így a

BORTÉR

A hagyományosan nagyon sikeres, májusi borfesztiválon a szervezők közvéleményt kutattak. A kiállító borászok 60, a látogatók 98 százaléka válaszolt úgy, hogy szükség van egy őszi boros találkozóra, amire el is jönnek. Ez az adat adott biztatást arra, hogy a Szegedi Városkép Kft. és lapunk főszerkesztője mint tanácsadó szeptemberre is összerakjon egy olyan programot, ami egyrészt különbözik a Széchenyi téri fesztiváltól, másrészt utal rá, harmadrészt pedig egyértelműen jelzi: nem azonos a nagy rendezvénnyel.

A BorTér a Dóm téren lesz szeptember 14.-18. között. A rendezvény fővédnöki tiszteletét elvállalta Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát. A szervezők azért gondoltak rá, mert az apátság példaértékű fejlesztéssel szép birtokot és gyönyörű, a tájba illeszkedő borászati központot létrehozva folytatja a bencés borkészítés hazánkban 1015 esztendősi hagyományát. Az apátság pincészete 2010-ben elnyerte az Év Pincészete díjat, amit a foglalkoztatásban, borvidéki felelősségvállalásban, kereskedelemben, vendéglátásban élen járó, kiváló borokat termelő borászatok kaphatnak meg.

A Dóm tér szakrális jellege miatt több változás lesz a megszokott, fesztivális életvitelhez képest. Lesz borkulturális kiállítás, és a miseidőben pódiumbeszélgetéseket hallgathatnak meg a résztvevők. Az első napon Liptai Zsolt, a Pannonhalmi Apátság Pince ügyvezető igazgatója, egyben főborásza lesz a vendég. A további napokon a szőlőnemesítés, a boranalízis, az alföldi bor, a szőlőhegyek néprajza, a borkultúra lesz a téma. A korai szüret ellenére ötven borászat várja a szegedieket, köztük az SZTE polgárait.

soros elnök. Korábban a JATE Klub dolgozó klubjában tartották a borkóstolókat, ám a felújítások miatt ideiglenesen Balla Géza borász ad otthont a rendezvényeknek.

A társaság tagjai rendszeresen missziós utakra mennek, mely során meglátogatnak egy-egy borvidéket, és többféle bort kóstolnak. „Nem hinném, hogy van olyan borász az országban, akit ne ismerne legalább egy tagja a társaságnak. Jömagam legutóbb a Balaton-felvidéken, Somlón jártam ilyen bormissziós túrán. A feleségem ilyenkor viccelődve azt szokta mondani, a társaság egy ok, hogy ne legyünk otthon, per-

A Széchenyi téri látogatók 98 százaléka ígérte, ősszel is eljön.

ze ő is mindig velünk tart, általában sofőrként” — osztotta meg velünk Oláh János.

„Misszióknak tekintjük a tevékenységünket, a kulturált borfogyasztás és a borkultúra terjesztéséért tevékenykedünk. Ebben fontos szerepet játszik természetesen a BorTér szervezője, Dlusztus Imre, a Szegedi Egyetem főszerkesztője, illetve Kiss Attila, a szegedi Gál Ferenc Hittudományi Főiskolán tartott borkurzusok vezetője is. Ezekre az előadásokra az előadók részéről is nagyon nagy a túljelentkezés, a borászok ugyanis egyfajta megtiszteltetésnek, szakmai elismerésnek tekintik, hogy részt vehetnek a borkurzus egyik estjén” — mondta el lapunknak Oláh János.

Borkultúra — őszi szemeszter

A Gál Ferenc Hittudományi Főiskola immár tizenharmadik éve

ad otthon egy, a borkultúrától szóló előadás-sorozatnak, mely iránt a szegedi felsőoktatás hallgatói és előadói részéről egyaránt nagy az érdeklődés. „Az első fél évben harminc fővel indult a kurzus, kizárólag egyetemi hallgatók számára, az akkori Gazdaságtudományi Kar egyik kis termében” — mondta el lapunknak Kiss Attila, a program főszerkesztője. A hatalmas sikerre való tekintettel a kurzus szeptember végén kezdte 25. félévét, s ma már több mint 130 fővel indul minden félévben. „Sajnálom, hogy az egyetemisták aránya ma már kisebb a résztvevők között, mint a 'felnőtt' generációé, de ez ellen igyekszünk tenni a jövőben” — tette hozzá a szervező.

„1990-ben a rendszerváltás utáni magyar borkultúra mindenfajta problémával küzdött, több sebből vérzett. Próbáltunk ennek orvoslására tenni valamit, és úgy véltük, hogy egy ilyen program elindításával segíthetünk a helyzeten. Nem csupán borkóstolásról, nem csupán a borkóstolás technikájának elsajátításáról van szó, nemcsak hazai borászok és borvidékek megismerése a cél, hanem borral kapcsolatos kultúrátörténeti előadások is elhangzanak a néprajz, a filozófia, a zene vagy a történelem tárgyköréből. A szerda esti foglalkozások így nemcsak borkóstolással telnek, hanem mindegyikhez kapcsolódik egy-egy előadás is” — fűzte hozzá Kiss Attila. A félévben kilenc alkalommal találkozhatnak, mindig más-más borvidéket mutatnak be, és a borkurzus töretlen népszerűsége igazolja, hogy hasznos, érdeklő-

Ötvennél is több borászat állít ki a Dóm téren.

A szegedi nagyközönség előtt pedig szeptember 14. és 18. között ismét itt a lehetőség, hogy az ország legjobb borait a város szívében, a Dóm téren kóstolhassa meg.

○ Benedek Noémi Mária